

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Концепти «праця» та «страждання» у корейській фразеологічній картині світу

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «магістр»
студентки II курсу
Галузь знань 03 – гуманітарні науки
Зі спеціальності 035 «Філологія»
(035.066 «Східні мови та літератури (переклад включно), перша – корейська)
ОНП «Східна філологія,
західноєвропейська мова
та переклад: корейська мова і
література»
Акімової Анастасії Олександрівни

Науковий керівник:
асист. **Кінджибала Оксана Сергіївна**

«Допущено до захисту»
протокол засідання кафедри мов і літератур
Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Протокол №11 від 24 травня 2023 р.
Завідувач кафедри _____ доц. Ісаєва Н.С

КИЇВ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ПРИСЛІВ'Я ЯК ОКРЕМИЙ ЖАНР	5
1.1. Історія дослідження корейських прислів'їв.....	6
1.2. Поняття та ознаки прислів'я.....	8
1.3. Виникнення і розвиток жанру.....	13
1.4. Розмежування прислів'їв та приказок.....	14
1.5. Класифікація прислів'їв у корейській мові.....	18
1.6. Способи перекладу корейських прислів'їв та приказок.....	21
Висновки до першого розділу	25
РОЗДІЛ II. РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ПРАЦЯ» У ПАРЕМІОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ ...26	
2.1. Відображення ставлення корейського народу до праці.....	26
2.2. Аналіз концепту «праця» у корейській мові.....	27
2.3. Актуалізація концепту «праця» в корейських прислів'ях ...	38
Висновки до другого розділу	42
РОЗДІЛ III. РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «СТРАЖДАННЯ» У ПАРЕМІОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ ...43	
3.1. Вираження поняття страждання у корейській культурі та житті корейців.....	43
3.2. Концепт «страждання» у корейській мові.....	45
3.3. Актуалізація концепту «страждання» у корейських прислів'ях.....	69
Висновки до третього розділу	72
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77

ВСТУП

Темою роботи є концепти «праця» та «страждання» у корейських прислів'ях.

Дана робота присвячена актуальній і поки ще недостатньо вивченій **проблемі** – дослідженню паремій про працю та страждання, зокрема, проблемі опису відображених у них концептів «праця» та «страждання».

Інтерес до прислів'їв відзначений вже давно, протягом багатьох століть прислів'я та приказки передавалися з покоління в покоління як спадщина, в якій відображено багатовіковий соціально-історичний досвід народу. В даний час у науці підвищується інтерес до паремій. Активність вивчення паремій сьогодні аж ніяк не випадкова: в них зберігається відображення глибинних міфологем і архетипів людської свідомості, які можуть проявлятися як у древніх фольклорних утвореннях, так і в сучасних штампах масової свідомості (реклама, ідеологічні тексти). У прислів'ях і приказках в гранично стислій, «концентрованій» формі відображена специфіка світосприймання того чи іншого етносу.

Великий внесок у поповнення та вивчення прислів'їв, а також у розвиток самої теорії пареміології внесли такі корейські вчені, як Ко Чжоннок Сон Чжесон та Чхве Реок. Разом з тим до цього часу недостатньо вивченими залишаються окремі концепти відображені в прислів'ях.

Актуальність полягає в тому, щодо теперішнього часу не існує спеціальних вітчизняних досліджень, присвячених вивченню концептів «праця» та «страждання» на матеріалі корейської пареміології.

Мета роботи дослідження концептів «праця» та «страждання» за допомогою аналізу їх лексико-фразеологічних репрезентацій у корейській мові.

В якості основних **завдань** даної роботи було виділено наступні пункти:

- проаналізувати наукову літературу, що містить відомості про прислів'я;

- виявити корпус прислів'їв, що своїм змістом відображають ставлення корейської людини до праці та страждання;
- дослідити зміст концептів «праця» та «страждання», що представлені на матеріалі корейських прислів'їв;
- класифікувати прислів'я за тематичними групами.

Об'єктом нашого дослідження є прислів'я корейського народу про працю та страждання.

Предмет вивчення представляють паремійні одиниці корейської мови.

У роботі використовувалися такі **методи і прийоми** дослідження концептів:

- прийом аналізу паремій, що об'єктивують концепт;
- метод суцільного та вибіркового дослідження;
- метод теоретичного аналізу;
- описовий метод та метод спостереження.

Джерелами дослідження є матеріали тлумачних, етимологічних, енциклопедичних словників та словника літературознавчих термінів; збірки корейських прислів'їв.

Наукова **новизна** дослідження визначається його метою і поставленими завданнями і складається в наступному: вперше в рамках однієї роботи зібрані, систематизовані і проаналізовані корейські прислів'я про працю та страждання.

Практична значення полягає в тому, що, матеріали і основні положення роботи можна використовувати у курсі лекцій з лінгвістики, пареміології корейської мови, а також для читання спецкурсів і проведення спецсеминарів з відповідної тематики.

РОЗДІЛ І. ПРИСЛІВ'Я ЯК ОКРЕМИЙ ЖАНР

Здавна людина дбала не тільки про їжу і житло, він прагнула зрозуміти навколишній світ, порівнював різні явища, створював нове в природі і в своїй уяві. Плоди багатовікових спостережень і роздумів народу, його мрії і надії втілювалися в піснях, казках, легендах, прислів'ях, приказках, загадках. Так народ створював своє мистецтво, свою поезію[2, с. 12]

Казки, билини, пісні, прислів'я та інші види усної творчості називають фольклором. Слово «фольклор» англійського походження «folk lore». Воно означає «народна мудрість», «народне знання»[59, с. 26].

Важко перелічити всі художні означення, які мовознавці дають прислів'ям. Її називають народною мудрістю, практичною філософією, усній школою, зводом правил життя, історичною пам'яттю народу.

На відміну від інших жанрів фольклору прислів'я побутують у мові, вводяться як закінчені вислови, готові цитати, автором яких є народ. Влучний вислів, вдале порівняння, лаконічна формула, сказані кимось одного разу, підхоплюються іншими, стають атрибутами народного мовлення, завдяки постійному вживання в аналогічних за змістом ситуаціях. Прислів'я - це «мудрість багатьох, дотепність кожного»[9, с. 142].

В умовах древнього суспільства, коли не існувало засобів матеріального закріплення думки - писемності, узагальнення і закріплення трудового досвіду, життєвих спостережень у стійких словесних формулах було життєвою необхідністю. Ще на перших стадіях суспільного розвитку вироблялися певні правила людського гуртожитку, морально-етичні поняття та норми суспільства, які також оформлялися у вигляді пословічно суджень, виконуючи роль неписаних законів і правил[54, с. 148].

1.1. Історія дослідження корейських прислів'їв

Історія збирання і вивчення корейських висловів порівняно коротка. Протягом століть корейські вислови ніким не збиралися і не записувалися. Збирання корейських прислів'їв починається в кінці XVII століття. Перемога Кореї в боротьбі проти японського і маньчжурських навал у XV- XVI століттях викликала зростання національної самосвідомості корейського народу і послужила поштовхом для розвитку корейської культури в цілому. І ось тоді серед письменників і вчених виник глибокий інтерес до усної творчості народу, зокрема до виреченням як до одного з найважливіших жанрів фольклору.

За свідченням Ко Джонока, зачинателем збирання і вивчення корейського фольклору виступив учений XVII століття Хон Манджон. В останній книзі твору «순오지» («Огляд за п'ятнадцять років») він записав і прокоментував значне число прислів'їв і приказок. Слідом за книгою Хон Манджона на початку XVII століття з'явилися роботи Лі Іка «백언해» («Тлумачення ста прислів'їв»), Лі Донму «안엽기» («Пишне листя»), в 1820 році вийшла робота Чон Ягьона «이담속찬» («Продовження почутих розповідей»). У них прислів'ям на ханмуні приділено чимало місця.

Справжній інтерес до фольклору проявився в Кореї лише, на початку XX століття, коли в країні розгорнувся культурно-просвітницький рух. З цього часу вислови стали записувати корейським письмом і супроводжувати їх коментарями корейською мовою.

У 1913 році вийшла з друку робота Чхве Вонсіка «조선이언» («Корейські приказки»), яка включила близько тисячі висловів. Це була найбільш повна для того часу збірка корейських прислів'їв і приказок. Правда, збирач не ставив ніяких цілей систематизації і опублікував їх у тому порядку, в якому вони були записані. Але дійсно широкий розмах вивчення усної народної творчості отримало тільки після звільнення Кореї від японського ярма в 1945 році. Фольклористи КНДР поставили на наукову основу збирання, систематизацію,

коментування, вивчення та публікацію висловів. Першою серйозною науковою спробою в цьому напрямку є «Збірка корейських прислів'їв і приказок», складений Ко Джоноком. До нього увійшли три тисячі висловів, прокоментованих і класифікованих за темами. Особливу увагу автор приділив розкриттю народного характеру пословично висловів. Можна сказати, що саме Ко Джонок поставив вперше в корейській фольклористиці питання про наукове збирання та вивчення корейських прислів'їв. Його дослідження стало значним внеском у цю область.

Особливо активізувалася робота по збиранню і публікації корейських пословично висловів в останні десятиліття, після створення Комісії по збиранню творів фольклору. У 1960 році Державне видавництво художньої літератури КНДР випустило «속담집» («Збірник прислів'їв і приказок»). Цей невеликий збірник містить близько тисячі корейських народних пословично висловів, розташованих в алфавітному порядку, з відповідними коментарями. До прислів'ями та приказками, відомим по раннім виданням, в ньому доданий і новий матеріал. Велика кількість корейських прислів'їв можна знайти також у корейських тлумачних словниках, особливо у фразеологічних. Наприклад: «Словник фразеологізмів та пословично висловів» і «Словник російської фразеології». У 1964 році Видавництвом дитячої літератури КНДР була випущена невелика книжка «우리속담과수수께끼» («Наші прислів'я та загадки»).

У Південній Кореї вийшло кілька збірок корейських висловів, такі як: «속담대사전» («Великий словник корейських народних висловів») Пан Джонхена і Кім Сахва, «속담사전» («Словник корейських народних висловів») Лі Гімуна, «한국속담사전» («Словник корейських народних висловів») Чхве Гинхака, «한국수수께끼» («Словник корейських загадок») Кім Сонбе, «한국의수수께끼» («Корейські загадки») Чхве Сансу та інші.

Корейські вислови привертали увагу і дослідників інших країн. Для вивчення історії корейського фольклору безсумнівний інтерес представляє

журнал «KoreaRepository», який видавався англійською мовою в Сеулі в останнє десятиліття 19 століття. В окремих випусках цього журналу Х.Б. Хальбертом і Є.Б. Лендісом поміщено близько двохсот прислів'їв і приказок, що зберігають певну наукову цінність. У 1914 році в Японії було видано збірку «Корейські прислів'я та приказки, з розповідями», складений Такахасі Тору. У цю збірку включено близько тисячі корейських висловів перекладених японською мовою.

У російському перекладі близько п'ятдесяти корейських висловів було вперше опубліковано в 1900 році в «Описі Кореї». Збірка, що включає майже 1700 висловів у перекладі російською мовою, вперше була опублікована в 1958 році. Крім того, 500 корейських висловів у перекладі Ю.М. Мазура увійшли до збірки «Прислів'я та приказки народів Сходу», виданої в 1961 році.

Як корейські фольклористи, так і зарубіжні проявили глибокий інтерес до збирання і вивчення корейських прислів'їв. Деяким з них вдалося видати свої праці, які є цінним внеском у цю область дослідження фольклору корейського народу[66, с. 58].

1.2. Поняття та ознаки прислів'я

Відомий дослідник-пареміолог А. Тейлор висловив відоме (й майже фаталістичне) застереження про те, що визначення прислів'я – занадто важка справа, яка не окупить затрачених зусиль [21]. Адже вислови, що їх називають прислів'ями, настільки різноманітні, що їх важко чітко окреслити й протиставити іншим подібним видам мовних одиниць. Однак було зроблено чимало спроб дати дефініцію прислів'ям.

М. Т. Демський у колективній праці “Українська мова. Енциклопедія” подає таке визначення: “Прислів'я – стійкий вислів переважно фольклорного походження, в якому зафіксований практичний досвід народу та його оцінка різних подій і явищ” і додає, що це “самостійні судження, інтонаційно й граматично оформлені як прості ... або складні ... речення”, їх значення може бути прямим або переносним [50, с. 530].

У російській енциклопедії мовознавства подано таке визначення: прислів'я – це “короткий, стійкий у мовному вжитку, як правило, ритмічно організований вислів повчального характеру, в якому зафіксовано багатомісний досвід народу” [26, с. 243].;

В. Мідер: “Прислів'я – це коротке, загальновідоме речення народної мови, яке висловлює мудрість, правду, мораль та традиційні погляди у метафоричній, усталеній і легкозапам'ятованій формі та яке передається від покоління до покоління” [60, с.109].

М. Рибникова : Прислів'я (лат. - *proverbium, adagium*, франц. - *Proverbe*, німецьк. - *Sprichwort*, англ. - *Proverb*. Від грецької назви прислів'я - *paroimía* - йде наукова термінологія: пареміологія - галузь літературознавства, що займається історією і теорією П., пареміографія - запис П., збирання й видання їх) - словесна формула, яка не пов'язана з яким-небудь літературним або фольклорним твором і увійшла у фразеологію масового мовлення, затвердження, висновки, поради, наказ - у формі афоризму” [42, с.119].

Словник літературознавчих термінів:

Прислів'я — це стислий, влучний, образний, здебільшого народний вислів, який стосується характеристики різноманітних явищ життя... їх уживають у мові для розкриття явищ життя й побуту, різних типових життєвих обставин і ситуацій” [56,с.426].

Прислів'я — короткий влучний, часто заримований народний вислів повчального змісту.

Прислів'я - жанр фольклорної прози, короткий художній твір узагальнюючого характеру, сталий вислів у формі логічно завершеного повного судження з висновком. Складається переважно з двох частин і, в основному, вживається у переносному значенні” [58, с.119].

Дуже важливий момент, що стосується визначення та ідентифікації прислів'їв: зараз пареміологи надають перевагу й послуговуються терміном “маркери прислів'я”, а не “ознаки прислів'я” [65,с. 12]. Адже маркери допомагають ідентифікувати прислів'я в тексті або з-поміжподібних висловів і

не мусять неодмінно бути наявні в усіх одиницях прислівного фонду мови. Ознаки ж трактують як притаманні риси всіх (або переважної більшості) прислів'їв, а оскільки вони напрочуд різнорідні, тому визначення прислів'я через перелік саме ознак наштовхується на неабиякі, навіть непереборні труднощі.

Отже, як бачимо, попри розбіжності в термінології й підході у поглядах пареміологів на сутність прислів'я є чимало спільного. Це дає нам змогу виокремити ознаки, а точніше маркери, прислів'їв, які й буде покладено в основу їх лексикографічного опису.

1. Традиційність або усталеність вживання в певній мовній спільноті. Чине найделікатнішим моментом у визначенні прислів'я є поняття традиційності, усталеності. Воно включає в себе тривалість у часі ("стаж вислову") і поширеність, знаність. Можна досить легко сформулювати твердження, що звучить точнісінько як прислів'я, проте не є прислів'ям, оскільки воно не має ознаки традиційності і його не знають і не вживають різні представники мовного колективу.

"Факт залишається фактом – навіть найскладніше визначення не зможе охопити всі прислів'я" [62, с. 394]. Варто також узяти до уваги той факт, що традиційність форми передбачає відсутність ідентифікації джерела (навіть коли таке існує). Цю ознаку можна було би навіть виділити як окрему. У структуралістичних термінах її можна подати так: ознака + **традиційність** передбачає **джерело** [7, 74].

Отже, прислів'ями слід вважати такі звороти, які вживають без вказівки на джерело походження (тобто на автора чи, наприклад, літературний твір або персонаж).

Завершуючи розгляд цієї ознаки, відзначимо: коли ми говоримо, що прислів'я – це традиційні одиниці, то маємо також на увазі й те, що вони побутують у народі (вище було наведено визначення В. Мідера, яке містить цю ознаку).

2. Фіксована форма. Прислів'я мають, без сумніву, усталену форму, однак В. Мідер справедливо відзначає, що раніші дослідники перебільшували

вагу усталеності форми як ознаки прислів'я. У цьому зв'язку він схвально цитує працю Н. Норіка, який зробив висновок, що “для багатьох відомих прислів'їв згадка однієї ключової впізнаваної фрази [тобто частини] достатня для створення асоціації з усім прислів'ям” і що ця мінімальна впізнавана одиниця є “ядром прислів'я” [63, с. 45]. В. Мідер далі продовжує: “Прислів'я напевне фіксовані (fixed) лише в збірках прислів'їв; поза цим ними можуть послуговуватися досить вільно, хоча найчастіше їх цитують у незмінному вигляді” [61, с. 27]. Г. Л. Пермяков зробив, на нашу думку, глибше спостереження: “Навмисне спотворення тексту прислів'їв... наявність варіантів у багатьох прислів'їв, не лише не суперечать тезі про їх усталеність, але, навпаки, зайвий раз його підтверджують. Прислів'я тільки тому й можна змінювати, що кожен носій мови знає їх основну, вихідну форму” [38, с. 15]. Російський дослідник також достосовує ознаку усталеності до форми прислів'я, проте вважає варіативність не порушенням її, а підтвердженням.

3. Варіативність. Зі щойно сказаного випливає, що варіативність, як і усталеність форми, з якою вона пов'язана, – це невідокремна ознака прислів'я. Знову звертаючись до поглядів Г. Л. Пермякова, констатуємо, що він наголошував на різноманітності прислів'їв, проте підкреслював, що всіх їх об'єднує “певна усталеність їхнього вигляду”. Дослідники також указують на те, що межі варіативності задає впізнаваність прислів'їв. Завдяки їх уживаності та знайомості носіям мови прислів'я залишаються впізнаваними навіть після значних усічень та модифікацій.

4. Пропозитивність. Під цією ознакою маємо на увазі той факт, що прислів'я висловлюють завершену пропозицію. Зазвичай, прислів'я мають форму завершеного, повного речення (на відміну від приказок та ідіом), проте Н. Норік переконливо показав, що вказівка саме на повне пропозитивне твердження влучніше відбиває суть прислів'я, аніж формулювання цієї ознаки з використанням терміна “речення”. Адже серед англійських прислів'їв є чимало таких, що висловлюють завершену пропозицію, а проте не дотримуються правил

побудови речення. Поруч із традиційними прислів'ями дозволеними виявляться велика кількість граматично некоректно побудованих речень [64, с. 381].

5. Загальність. Прислів'я мають зазвичай загальний характер і безособове значення у тому сенсі, що вони не прив'язані до конкретної ситуації і не містять дійктивних елементів, які вказують на аспекти такої ситуації. На думку Н. Норіка, ця ознака дозволяє відмежувати прислів'я від таких розмовних (конверсаційних) жанрів, як прокльон, насмішка та хвальба. Однак ще важливіше, що ознака загальності допомагає розрізнити прислів'я й кліше.

6. Стислість. Середня довжина прислів'я – близько п'яти слів. Однак існують суттєві відхилення від середнього значення в обидва боки.

7. Метафоричність – цю ознаку інтерпретують по-різному: як загальну або дефінітивну ознаку, як ознаку градуального характеру, як характеристику лише частини прислів'їв. Відмінність між буквальним і переносним значенням має природу шкали, а не дихотомії.

Завважмо, що серед прислів'їв трапляються такі три випадки:

- а) прислів'я вживають лише в прямому, буквальному значенні;
- б) прислів'я вживають лише в переносному, метафоричному значенні;
- в) прислів'я можуть вживати і в прямому, і в переносному значенні (тоді виокремлюємо два значення цієї одиниці).

Загалом же метафоричність – яскравий приклад маркера (а не необхідної ознаки) прислів'я.

8. Дидактичність, тобто повчальний характер. І справді, прислів'я, що мають наказову форму, слугують повчальними висловами. Проте є чимало прислів'їв, які відбивають скоріше влучні спостереження з життєвого досвіду, а не спонуку до певної поведінки.

9. Стилістична забарвленість – типова, але не необхідна риса прислів'я. Сюди включають такі аспекти, як рима, алітерація, асонанс, персоніфікація, тощо [57, с. 148].

1.3. Виникнення і розвиток жанру

Прислів'я та приказки – один з найдавніших жанрів усної народної творчості. Протягом багатьох століть вони виявляли здатність народу відбирати й осмислювати найхарактерніші, найтиповіші сторони явищ природи, праці, побуту, родинного й суспільного життя і в результаті ставали конденсатором багатовікового життєвого досвіду, взаємин людей між собою, між людиною та навколишньою дійсністю[1, с. 13].

Зараз важко визначити, а якої епохи бере початок цей різновид народної мудрості. Найдавніші прислів'я та приказки пов'язані з усвідомленням людиною свого місця в природі і своєї трудової діяльності.

Нагромаджуваний досвід передавався з покоління в покоління[19, с. 23].

Багато явищ природи залишалися для людини нез'ясованими, таємничими, часто ворожими, звідси виникала віра в можливість умилювати сили природи, примусити її не чинити людям зла. На цій основі з'явилися народні замовляння, заклинання, які пізніше, з набуттям людиною знань про природу, поступово втрачали своє конкретне призначення і в формі образних висловів залишалися в мові[10с. 186].

У процесі розвитку людства встановлювалися певні норми суспільної поведінки людини, етичні правила, своєрідні закони, сформовані в афористичні вислови. Іноді для зручності запам'ятовування такі правила мали віршовану форму, їх виголошували співом. В епоху родового суспільства окремі люди, що мали добру пам'ять повинні були пам'ятати основні норми етики в межах роду, закони роду. Для кращого засвоєння ці норми і закони формували в афористичні вислови. Ці ж люди були своєрідними “літописцями” роду, бо зберігали в пам'яті і передавали наступним поколінням його історію.

У ході розвитку мови одні прислів'я виходили з ужитку, інші міняли значення. Джерела, які живили прислів'я, весь час розширювалися. Жанр поступово збагачувався афористичними уламками народних казок, притч, анекдотів, бувальщин, оповідань, легенд, загадок, пісень тощо. Стали посилено

живити прислів'я писемні художні твори та філософські трактати, де істини часто висловлювались у формі афоризмів. Але найчастіше прислів'я зароджувались в усному спілкуванні певного середовища[31, с. 37].

Отже джерелами прислів'їв було реальне життя і побут людей, творчість мас – уривки пісень, легенд, переказів, анекдотів, літературні та філософські афоризми.

Виникнувши на зорі зародження мови й культури, прислів'я та приказки стали невід'ємною частиною народного побуту, його словесності[35, с. 57].

Корейська мова дуже багата на прислів'я, вони постійно зустрічаються в літературі, в газетах, у фільмах, у передачах радіо та телебачення, а також у повсякденному спілкуванні корейців. Правильне й доречне використання прислів'їв надає промові неповторну своєрідність і особливу виразність.

1.4. Розмежування прислів'їв та приказок

У корейській пареміології не проводиться чіткого розмежування між різними типами висловів. Для їх позначення користуються термінами 속담, 격언 і 이언, вживаними, по суті, як синоніми. Термін же 경구 - афоризм практично не зустрічається.

Корейська пареміологія має давні традиції. Для позначення понять прислів'їв, приказок, афоризмів і прислів'їв існувала складна термінологія. Збереглися понад десять термінів, відповідних цим поняттям. Такі терміни за їх походженням можна розділити на дві категорії: а) терміни китайського походження - 속담 (俗談), 이언 (俚言), 격언 (格言), 격담 (格談), 경구 (警句), 금언 (金言), 속설 (俗說), б) власне корейські назви - 역말, 상말 (19,23).

У сучасній корейській пареміології використовуються в основному три терміни китайського походження: 속담, 격언 і 이언. Хоча нерідко ці терміни семантично змішуються, тим не менш, можна розмежувати відтінки їх значень. З перерахованих термінів відомий фольклорист Ко Джонок виділяє 속담 для

позначення одного з різновидів фольклору як загальне поняття, що включає в себе і 격언 і 이언. Слово 속담 відповідає російському поняттю «пословичное вислів» або «паремія».

Що стосується термінів 격언 і 이언, то перший з них приблизно відповідає українському поняттю «прислів'я», а другий - поняттю «приказка».

Ці три терміни в сучасній корейській мові майже повністю витіснили з ужитку всі інші, включаючи і власне корейські. Однак повної відповідності між цими трьома пареміологічеських термінами та їх українськими еквівалентами немає, що, зокрема, видно з їх етимології: 속담 буквально означає «простонародні вирази» (тобто крилаті слова, широко поширені в народі); 이언 буквально можна було б перекласти як «мужицькі слова» (тобто слова, що вживаються в простонародному середовищі), а термін 격언 має буквально значення «зразкові вираження» (тобто повчальні вислови, конфуціанські сентенції та висловлювання видатних історичних особистостей) [33, с. 34].

Питання про розмежування прислів'їв і приказок між собою завжди представляло собою складну задачу. У російській пареміології серед ознак, що розрізняють прислів'я та приказки, багатьма дослідниками вказуються, наприклад, такі, як композиція, обсяг, присутність іносказання (у прислів'ях) і його відсутність (у приказках); багаточленність, характерна для прислів'їв, і одночленність - для приказок; визначення прислів'їв як повних речень і приказок як неповних; наявність в прислів'ях судження і відсутність такого в приказках і т.д. Однак через нечіткість критеріїв у ряді випадків виявляється неможливим розмежувати прислів'я та приказки з точки зору зазначених ознак.

Замість безлічі нерелевантних ознак, які зазвичай кладуть в основу диференціації прислів'їв і приказок, радянський пареміолог Г.Л.Пермяков пропонує три основних критерії: а) замкнутість - незамкнутість, б) образність - необразність, в) узагальненість - неузагальненість висловів [24, с. 66].

Критерії класифікації Г.Л.Пермяков формулює таким чином: «Речення, клішовані цілком, тобто ті, що складаються з одних постійних членів і тому не

змінюються та не доповнюються в мові, ми називаємо замкнутими, а клішовані не повністю, тобто ті, що містять змінні члени, і змінюються або доповнюються в мові - незамкнутими ». [38, с. 115]

Далі, всі речення поділяються на два класи за ступенем узагальненості. Одні з них оповідають про якісь приватні події, окремі, а то й просто виняткові випадки (наприклад: Спійманий злодій обікрав охоронця або Шкурка вичинки не варта). В інших йдеться про будь-які закономірності, регулярно повторюване явище, постійне правило чи звичай (наприклад: Вода завжди стікає в низину або У чужий монастир зі своїм статутом не ходять).

Речення першого типу можна назвати приватними, другого ж – узагальненими. До одного з названих чотирьох типів висловів - з образним мотивуванням - відносяться «кліше, загальний зміст яких безпосередньо не впливає зі змісту складових ці кліше слів, а пов'язаний з ними через образ, наприклад: Без місяця зірки світять яскравіше (тобто за відсутності кращого найгірше стає більш помітним), або Біг від ведмедя, та потрапив до вовка (тобто з однієї біди потрапив в іншу), або Їжак називає своїх дітей ватою (тобто своє завжди здається хорошим). Інший підтип - з прямим мотивуванням загального значення - включає в себе кліше, зміст яких безпосередньо впливає зі змісту складових цих кліше слів. Наприклад: «Кожен задоволений своїм розумом», або «Скільки мудреців, стільки й думок», або Зазначені вище три категорії класифікації пословично висловів дають можливість вирішити питання про розмежування прислів'їв і приказок. Систематика, пропонована Г.Л.Пермяковим, має, мабуть, універсальний характер. Разом з тим в кожній національній пареміології є особливості, зумовлені граматичною структурою мови[38, с. 118].

Для корейських паремій такими неуніверсальними додатковими ознаками, які полегшують розмежування різних видів висловів, можна вважати граматичні ознаки. Характерною рисою приказок є те, що їх кінцеве присудок часто має форму 기. Наприклад: 모기를보고칼빼기 «Побачивши комара, оголювати меч»; 남의불에게굽기 «Пекти краба на чужому вогні»[43, с.

35]. При визначенні видів паремій ми будемо спиратися на три основних критерії, зазначених Г.Л.Пермяковим. Щоб чітко розмежувати прислів'я і приказки, необхідно, перш за все, встановити спільні та відмінні риси між цими висловами. Для прислів'їв характерною є їх замкнутість, повнота і завершеність судження. При цьому переважна більшість їх складають узагальнені речення. Всі прислів'я відносяться до виразів з образним мотивуванням загального значення[52, с. 40].

Так, прислів'ям є наступні вислів: 궁지에 빠진 쥐가 고양이를 문다
«Загнана в глухий кут миша і кішку кусає». Для приказок характерним є те, що вони являють собою:

а) не замкнуті речення з еліпсисом або займенниковою заміною підмета;
б).незамкнуті приватні речення з еліпсисом або займенникової заміною другорядних членів. Наприклад: 고양이를 보고 반찬가게 지키란다 «Доручати кішці стерегти м'ясну лавку»; 소 잃고 외양간 고친다 «Втративши вола, лагодити хлів»[5, с. 4]. У цілому прислів'я та приказки містять подібне мотивування загального значення. Виходячи з викладеного вище, сформулюємо визначення понять «прислів'я» і «приказка».

Прислів'я - це замкнутий вислів, що представляє собою здебільшого узагальнене речення з образним мотивуванням загального значення. Для цього виду висловів має сенс зберегти традиційний корейський термін 격언[16, с. 73].

Приказка - це незамкнутий вислів, що представляє собою речення з еліпсисом або ж з займенниковою заміною підмета або другорядних членів і має образне мотивування загального значення. Для приказок доцільно залишити традиційний корейський термін 이언. Що стосується слова 속담, то його можна використовувати у значенні «пословічние вислову», тобто як загальне найменування для прислів'їв, афоризмів, приказок і прислів'їв.

1.5. Класифікація прислів'їв у корейській мові

Корейські прислів'я класифікуються за походженням.

Слід виділяти власне китайські вислови і корейські вислови, що мають китайське походження, або перекладені китайські вислови. Справжні китайські вислови (중국속담) – це такі вислови, які зберегли свій китайський вигляд, наприклад: 이속우원 (耳属于垣) «І стіни мають вуха»; 구밀복검 (口蜜腹劍) «На устах мед, за пазухою ніж» іт.п. Синтаксис цього речення китайський, а не корейський, тому для корейської мовної свідомості ці китайські прислів'я представляються цільними висловами. Кореєць звичайно не усвідомлює їх внутрішньої граматичної структури і сприймає ці вислови як щось ціле [66, с. 14]. Всі ці китайські прислів'я книжкового походження.

Наступна група висловів китайського походження включає в себе ті китайські вислови, які існують в Кореї в двох формах: у переклад і корейською мовою, і у вигляді безперекладного цільного вислову, позбавленого мотивування загального значення. Прикладом може служити вислів 소중유검 «І в усмішці буває ніж», яке вживається також і в перекладі корейською мовою: 웃음속에칼이있다. Більшість же китайських висловів вживалося в Кореї тільки в перекладі корейською мовою, наприклад: 우물에개구리 (китайський оригінал 井底蛙) «Жаба в колодязі». Подібні китайські вислови настільки асимілювалися в корейській мові і так міцно увійшли в життя народу, що їх важко відрізнити від власне корейських.

Також корейські прислів'я можна класифікувати за джерелами.

Корейські вислови як жанрова форма усної народної творчості з'явилися задовго до створення корейського письма. Більшість висловів виникло в процесі живого народного досвіду, взятого з безпосередніх спостережень над життям, працею і побутом. Такі, наприклад: 짝이기울면오래못산다 «Якщо пара нерівна, то довго не живе»; 땅이란깊이파야수확을본다 «Тільки глибоко

скопаючи землю, збирають врожай" [73, с. 95]. Деякі корейські вислови беруть початок з різних жанрів фольклору. Найважливішими джерелами їх є казки, загадки, пісні та інші жанри усної народної творчості. Буває, що вислови, що складають зачин в казках, одночасно є і назвами казок. Нерідко, дія казки починається з будь-якого вислову і закінчується ним же. Так, *요동돌이라* «Свиня з села Едон» заснована на байці. Інша фраза: *가르친사위* - «Зять за підказкою» походить з оповідання. Хоча нерідко буває важко визначити, що є первинним, а що - вторинним, все ж походження деяких висловів не викликає сумніву: вони зобов'язані своєю появою казкам. Одним з джерел виникнення корейських висловів є загадка. У висловів та загадки є багато спільного. Наприклад, відома загадка: *두형제산마루를두고서로보지못하는게무엇이냐?* (눈) «Живуть брати по обидві сторони гори, та не бачать один одного - що це таке?» (Очі). Ця загадка одночасно вживається і як прислів'я, що характеризує рідних, які не спілкуються один з одним.

Деякі корейські вислови виникли з повір'їв. Така, наприклад, приказка: *산소에꽃이폄다* «На могилі предків зацвіли квіти» (про людину, що зробила блискучу кар'єру). У Кореї здавна існував культ предків. Вважалося, що вдалий вибір місця для могили предків приносить нащадкам шану, багатство, славу. Тому цвітіння квітів на могилі предків обіцяє їх нащадкам піднесення і знатність. Вислів *남의친환에단지* «Чужі батьки хворіють, а він свій мізинець ріже» пов'язане з існуванням у давнину повір'ям, що якщо син чи дочка розріже мізинець і дасть попити крові хворим батьку чи матері, то хворі видужають. Вислів вживається стосовно до людей, котрі виявляють надмірну турботу про чужих або втручаються в чужі справи [32, с.119].

Витоки багатьох висловів треба шукати в старовинних обрядах і звичаях корейського народу. Такий, наприклад, вислів *굽은나무선산지킨다* «Криве дерево охороняє могилу предків». Його вживають, коли сина через фізичний недолік не беруть в армію, і він залишається в сім'ї батьків, взявши на себе турботу про них. Сам цей вираз сходить до звичаю садити на могилі

предків дерева. У разі крайньої потреби ці дерева могли бути вирубані, крім кривих, непридатних для справи.

Багато нині існуючих в народі висловів мають книжкове походження. Наприклад прислів'я 양류가천사인들가는춘풍뭇막는다 «Які б не були густі гілки верби, їм не стримати весняного вітру» являє собою двовірш з «плакучої верби» (양유가).

Із художньої літератури увійшли в мову як крилаті слова влучні афоризми, гострі сатиричні вислови, що висміюють вади представників панівних класів. Ряд висловів пов'язаний з персонажами корейської середньовічної літератури. Сюди відноситься, наприклад, приказка 흥부집제비새끼만도못하다 «Не те що ластів'ячі пташенята на будинку Хинбу». Так кажуть про невдячного людину. У середньовічній повісті про двох братів - багатого Нольбу і бідного Хинбу - розповідається, як одного разу Хинбу врятував пташеня ластівки і був за це винагороджений ластівкою, яка подарувала йому насіння чарівної гарбуза. Прислів'я 심사놀부라 "шкідлива, як Нольбу» також пов'язане з цим твором. Нольбу виступає в ролі скупого і жадібного лиходія ” [44, с. 12].

Корейська культура в середні віки була під великим впливом китайської літератури. Тому в ужиток увійшли багато книжкові афоризми, що відображали ідеї і догми конфуціанства і буддизму. Так, в народне середовище проникли афоризми типу: 부부는오륜의하나이요만복의근본이라 «Подружжя - один з п'яти конфуціанських підвалин, джерело багатьох радостей»; 학자되기전에인간이되라 «Перш ніж стати вченим, стань людиною».

Буддійське вчення, проникло в Корею в IV ст. н.е., протягом тисячоліття було державною релігією, а за царювання династії Лі (1392) поступово стало народним віруванням. Буддійські догми поширювалися в народі ченцями, і на основі цих догм також виникло чимало висловів. Наприклад: 사람살리는부처를만드는사람은부처를공경하지못한다 «Той, хто ліпить Будду з глини, той не шанує його» (статуї Будди належало створювати з міцних, цінних і довговічних матеріалів) [70, с.28].

1.6. Способи перекладу корейських прислів'їв і приказок

Переклад прислів'їв і приказок складає особливу перекладацьку проблему. Прислів'я та приказки - це закріплені в мові стійкі образні судження, які мають повчальний зміст, висловлюють певну мораль і часто володіють звуко-ритмічною організацією. У прислів'їв і приказок образний зміст, тобто їх внутрішня форма зазвичай зберігає свою значимість. Носії мови не тільки знають зміст прислів'їв і приказок і ситуації, в яких їх слід вживати, але і сприймають образ, метафору, порівняння, формують їх. Звичайно, початкові реалії, пов'язані з виникненням прислів'їв і приказок, забуваються. Але двоплановість зберігається. Їх прямий і алегоричний зміст співіснують [36, с. 108].

Перекладачеві важливо передати обидва компоненти: сенс прислів'я та приказки та їх метафоричний зміст.

Успіх перекладу нерідко визначається ще до того, як справа дійшла до самого перекладу - на етапі розпізнавання. Фразеологізм володіє всіма якостями, які можуть представити ускладнення для перекладача вже з перших кроків: це і окремооформленість і характер компонентів, здебільшого не відрізняються від звичайних слів, і нічим не помітний зв'язок між ними і контекстом, і найчастіше те, що нас особливо хвилює - національний колорит.

Наступний бар'єр - труднощі сприйняття розпізнаної одиниці. У зв'язку з характерною для фразеологізму невиводимістю значення цілого зі значень компонентів послівний переклад рідко буває вірним. А спотворений фразеологізм спотворює зміст контексту.

Однак основною причиною помилок як нерозпізнання, так і не (до) розуміння значення прислів'їв і приказок, є, звичайно, недостатнє володіння вихідним мовою [27, с. 126].

Прислів'я та приказки схематично можна розглядати як: 1. Згусток народної мудрості (об'єкт філософії, логіки, етики); 2. Мовну одиницю, фразеологізм (як об'єкт лінгвістики), 3. Літературний твір, жанр народної творчості (об'єкт літературознавства та фольклористики) [34, с. 48].

Різні дослідники виділяють різну кількість способів перекладу прислів'їв і приказок, але, узагальнивши, можна виділити максимальне число способів - п'ять.

1. Повна відповідність (еквівалент). Використовується, коли в мові перекладу є прислів'я, рівнозначне за змістом, функціями і стилістичним характеристикам прислів'ю оригіналу і збігається з нею повністю або в основі своїй за образним змістом. Іншими словами, метафора, укладена в прислів'ї, повинна спиратися на ідентичні образи. Наприклад: 생시에먹은마음취중에난다 «Що у тверезого на умі, те у п'яного на язиці» (дослівно: Що все життя таїв у душі, відкриється, коли нап'єшся).

Така заміна хороша тим, що показує відсутність національного колориту, що дозволяє безперешкодокористуватися прислів'ям у будь-якій іншій мові і при будь-якому перекладі.

Повні еквіваленти часто зустрічаються у так званих інтернаціональних прислів'їв і приказок, висхідних до біблійних і міфологічних джерелах[17, с. 29].

2. Часткова відповідність. Використовується, коли прислів'я мови перекладу еквівалентна прислів'ї оригіналу за змістом, функції і стилістичному забарвленню, але розрізняється своїм образним змістом. Наприклад: 고래싸움에새우등터진다 «Пани б'ються - у холопів чуби трясуться» (дослівно: Кити б'ються - у омарів спини тріщать).

3. Калькування. Прислів'я відтворюється майже дослівно, і сам контекст підказує, що читач має справу із стійким зворотом, відтвореним за оригіналом. Іноді навіть в самому авторському тексті є ввідні пояснення, що вказують на фразеологізм: «як говорить прислів'я», «як зазвичай говорять», «всім відомо що» і т.п.

Наприклад: 구르는돌은이끼가안끼다 «Камінь, що котиться мохом не заросте».

Калькуванню прислів'їв і приказок сприяє та обставина, що образи, які лежать в основі цих стійких виразів, звичайно, якщо вони не суто національні,

відтворюються засобами мови перекладу і виявляються цілком зрозумілими для носіїв цієї мови.

4. Псевдо відповідність. До них вдаюся, коли перекладач вважає недоцільним використовувати наявні в мові відповідності або коли в нього взагалі немає повного або часткового еквівалента. У цьому випадку перекладач «винаходить» прислів'я, відтворивши його без модифікацій або з деякими змінами образного змісту оригінального прислів'я і, звичайно, зберігаючи зміст. При створенні такого «помилкового прислів'я» використовуються образні і звуко-ритмічні засоби. Словосполучення стилізуються під прислів'я. У читача повинно скластися враження, що створене прислів'я існує в мові перекладу або що це іноземне прислів'я, відтворене засобами рідної мови. Псевдовідповідність - завжди результат творчого відтворення вислову мови оригіналу. Наприклад, прислів'я *궁지에 빠진 쥐가 고양이를 문다* «Загнана в глухий кут миша і кішку кусає», також це прислів'я можна перекласти і з римою: «Якщо мишу в глухий кут загнати, вона і кішку зможе покусати» [7, с. 82].

5. Переказ фразеологізму, тобто описовий переклад. Відсутність необхідних відповідностей і неможливість дослівного калькування впливають на вибір цього способу перекладу. Він зводиться до тлумачення, пояснення прислів'я, яка у переказаному тексті практично перестає існувати як самостійна мовна одиниця і немов розчиняється в контексті. При такому способі перекладу неминучі стилістичні і інформаційні втрати. Наприклад: *메뚜기 유월한철이다* «Сезон коників - це липень». Насправді ж це прислів'я відповідає українському - «Всьому свій час».

Можливо, в певних випадках описовий переклад є свідченням недостатньої працьовитості перекладача або його обмежених творчих можливостей.

Буває, що прислів'я оригіналу міняють свою стилістику. У оригіналі це розмовні або навіть просторічні емоційно сильно забарвлені обороти, а в перекладах їх стилістичний потенціал дещо занижений [49, с. 104].

І у висновку можна вказати ще деякі особливості перекладу прислів'їв і приказок.

При перекладі висловів можлива заміна реалій однієї мови функціонально подібними реаліями іншої мови, наприклад: корейський 떡 можна замінити українським хлібом і коржем (보기 좋은 떡이 먹기 좋다 «Гарний на вигляд коржик і їсти приємно») [23, с. 96].

Також, щоб полегшити розуміння читачами сенсу деяких висловів, іноді слідом за перекладом можна дати примітку. Наприклад: 금강산경치를보기전에는천하경치를말말라 «Не кажи про красу світу, поки не побачиш красу Кімгансан» (Кімгансан - гори на східному узбережжі Кореї). І також дати примітку, яка стосується усього вислову і пояснює його зміст. Наприклад: «Як кіт вмивається» (Корейці вважають, що кішки миються погано, недбало - тільки однією лапою).

Висновки до першого розділу

Історія зібрання і вивчення корейських висловів порівняно коротка.

За свідченням Ко Джонока, зачинателем збирання і вивчення корейського фольклору виступив учений 17 століття Хон Манджон. В останній книзі твору «순오지» («Огляд за п'ятнадцять років») він записав і прокоментував значне число прислів'їв і приказок. Слідом за книгою Хон Манджона на початку XVII століття з'явилися роботи Лі Іка «백언해» («Тлумачення ста прислів'їв»), Лі Донму «양엽기» («Пишне листя»), в 1820 році вийшла робота Чон Ягьона «이담속찬» («Продовження почутих розповідей»). У них прислів'ям на ханмуні приділено чимало місця.

Справжній інтерес до фольклору проявився в Кореї лише на початку XX століття, коли в країні розгорнувся культурно-просвітницький рух. З цього часу вислови стали записувати корейським письмом і супроводжувати їх коментарями корейською мовою.

Основними ознаками прислів'я є традиційність, фіксована форма, варіативність, пропозитивність, загальність, стислість, метафоричність, дидактичність та стилістична забарвленість.

У нашій роботі, під прислів'ямми розуміємо - замкнутий вислів, що представляє собою здебільшого узагальнене речення з образним мотивуванням загального значення. Для позначення поняття прислів'я ми використовується традиційний корейський термін 격언.

Класифікуються корейські прислів'я за походженням та за джерелами.

Можна виділити п'ять основних способів перекладу прислів'їв: еквівалент, часткова відповідність, калькування, псевдо відповідність та переказ фразеологізму, тобто описовий переклад.

РОЗДІЛ II. РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ПРАЦЯ» У ПАРЕМІОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Відображення ставлення корейського народу до праці

У буддизмі і конфуціанстві праця зводиться в культ. Значимість праці в системі далекосхідної цивілізації визначається не самоцінністю, а тим, що саме праця є *sine qua non* підтримки цінностей вищого порядку. Працьовитість корейців є, перш за все, умовою виконання мети - процвітання та зміцнення Клану і Держави керованими чиновниками-конфуціанцями; підтримки Миру зовнішньополітичного та соціального ; збереження незмінного Порядку, створеного древніми; підтримки Традицій; дотримання Ритуалу; беззаперечного прийняття Ієрархії; зміцнення Минулого - джерела всього конфуціанського знання.

Таким чином, праця на Далекому Сході передусім є служіння, виконання Боргу. Праця індивіда у масовій свідомості досі порівнюється не за результатами, а з суто переслідуваним цілям. При цьому найбільш почесна праця, спрямована на оволодіння всім світом конфуціанського знання, власне творить весь зазначений континуум.

На другому місці стоїть праця хлібороба, бо хлібороби, - носії традицій і другий за значимістю соціальний прошарок суспільства.

У Кореї нелегка праця селянина розглядалася як священний обов'язок, заповіданий батьками.

Тому важливе місце в сімейному вихованні дітей у корейців займало питання шанобливого ставлення до праці. В корейських сім'ях прищеплювали любов до праці з 6 - річного віку. Хлопчиків привчали з раннього віку до землеробства, істинно чоловічий, на думку корейців, професії[18, с. 27].

2.2. Аналіз концепту «праця» у корейській мові

Ми, слідом за В.І. Карасиком, розглядаємо концепт як багатовимірне культурно значуще соціопсихичне утворення в колективній свідомості, опредмечене в тій чи іншій мовній формі[13, с. 165].

Концепти у свідомості людини виникають в результаті діяльності, осягнення світу, соціалізації. Будь-який концепт вбирає в себе узагальнений зміст безлічі форм вираження в мові, а також у тих сферах людського життя, які зумовлені мовою і немислимі без нього, це результат з'єднання словникового значення слова з особистим і етнічним досвідом людини. Мова пов'язує людей в націю через концепти[30, с. 37]. Концепти виступають як первинні культурні утворення, які проявляються в різних сферах людської діяльності.

Більшість лінгвістів сходяться на думці, що концепт репрезентується в мові: 1) готовими лексемами і фразеологізмами, 2) вільними словосполученнями; 3) синтаксичними конструкціями; 4) текстами і сукупностями текстів[11, с. 89].

Як нам здається, корейські семантичні кореляції можуть бути виявлені за допомогою аналізу лексичних одиниць (і стійких словосполучень), їх словникових дефініцій, тому що більшість лексем запозичені з китайської мови. Особливої уваги заслуговують також фразеологічні одиниці, приклади з публіцистичних і художніх творів, що відображають сучасний стан мови»[12, с. 207].

Важливий принцип, що пов'язує лексичний склад мови та культуру, - це принцип «ключових слів». У кожній мові є «ключові слова», найбільш значущі для культури, яка відбивається і символізується в конкретній мові. Існує досить тісний зв'язок між життям суспільства і лексикою мови. Це однаковою мірою відноситься до внутрішньої і до зовнішньої сторони життя. Слова з особливими, культуроспецифічними значеннями відображають і передають не тільки спосіб життя, характерний для даного суспільства, але також і образ мислення[6,с.234].

З метою виявлення мовних засобів, які репрезентують концепт «праця» в корейській мові та тих, що входять у його номінативне поле, методом суцільної вибірки з словників[4; 28; 67; 71; 72; 74; 75]. були відібрані іменники, що конкретизують значення «праця» і вирази: праця, робота, заняття, справа і т. д.

У результаті було виділено 20 лексем, що об'єктивують досліджуваний концепт.

Праця – фізична та розумова діяльність спрямована на підтримання існування

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: іль 일; нодон 노동 (勞動); чігоп 직업(職業); чагоп 작업 (作業); саоп 사업 (事業).

Основною лексемою виступає іменник іль 일 «справа, робота, заняття». Дана лексема належить до корейського лексичного шару. У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: використання тіла та розуму задля досягнення мети.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 힘든일 «важка робота», 평생의일 «праця (справа) всього життя», 급한일 «термінова справа», 일에착수하다 «починати працювати», 일을마치다 «закінчувати роботу», 일이끝내다 «закінчити роботу», 일을계획하다 «планувати роботу», 일하러가다 «ходити на роботу», 일을보다 «вести справи, працювати», 좋은일을하다 «робити хорошу роботу».

Актуалізація в контексті:

어려운일에부딪히다. – Зіткнутися з важкою роботою.

오늘할일을내일로미루지말라. - Ніколи не відкладай на завтра те, що можна зробити сьогодні.

일이잘진행되고있다. – Робота просувається чудово.

일이산더미처럼쌓여있다. – Назбиралася ціла гора роботи.

무슨일로오셨습니까? – Чим я можу вам допомогти? (В якій справі ви прийшли?)

Лексема нодон 노동 (勞動) «робота, праця»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «勞» - працювати; дякувати (за працю); «動» - рухати, пересувати; змінюватися.

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: фізичні навантаження та розумові зусилля, спрямовані на отримання ресурсів, необхідних для життя людини.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 강제노동 «примусова праця», 정신노동 «розумова праця», 1 일 8 시간의노동 «восьмигодинний робочий день», 시간외노동 «понаднормова робота», 노동계급 «робітничий клас», 노동계약 «трудовий договір», 노동시간 «робочий час», 노동임금 «заробітна плата», 노동조건 «умови праці», 노동에대한예찬 «культ праці».

Актуалізація в контексті:

노동의대가로임금을받다. - Отримати заробітну плату за свою працю.

현재우리나라의노동시장사정이좋지않다. – Теперішній стан корейського ринку праці не є хорошим.

Лексема чігоп 직업(職業) «заняття, професія, робота»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «職» - місце на службі; робота; «業» - заняття, професія, діяльність, робота.

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: робота, яку регулярно виконує людина, залежно від своїх нахилів та здібностей, щоб підтримувати своє існування.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 직업이없는 «безробітний», 직업을구하다 «шукати роботу», 직업을고르다 «обирати заняття», 직업을얻다 «отримати роботу», 직업을바꾸다 «змінювати роботу», 직업별로 «за родом діяльності, за професією».

Актуалізація в контексті:

그의직업은건축가이다. – Він працює архітектором.

대학을졸업하고도직업을구하지못하는사람들이많다. – Є багато людей, які закінчили університет і не можуть знайти роботу.

경제불황으로직업을잃은사람들이늘고있다. – Зростає кількість людей, що втратили роботу в умовах економічного спаду.

이직업은경험이중요시된다. - Досвід роботи має важливе значення.

직업은자신의적성에맞게선택해야한다. – Робота має бути обрана відповідно до здібностей.

Лексема чагоп 작업 (作業) «робота»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «作» - робити, створювати; «業» - заняття, професія, діяльність, робота.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: фізична або розумова робота, що має певну мету та план.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 작업을개시 [중지] 하다 «починати (припиняти) працювати», 작업시간 «робочий час», 준비작업 «підготовчі роботи», 작업환경 «робоче середовище», 도색작업 «малярські роботи».

Актуалізація в контексті:

그들의작업은오후늦게까지계속되었다. - Вони продовжили працювати до кінця в другій половини дня.

한시간이지나자작업능률이눈에띄게떨어졌다. - З часом ефективність роботи помітно знизилася.

사고원인을규명하는작업에참여했다. - Брав участь у роботі з визначення причин аварії.

우리팀은그문서를영어로번역하는작업에착수하였다. - Наша команда взяла на себе завдання підготувати переклад документа англійською мовою.

그시각에공사장의인부들은한창작업을하고있었다. – У цей час робота на будівельному майданчику була у повному розпалі.

Лексемасаоп 사업 (事業) «справа, заняття, робота»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «事» - використовувати; «業» - заняття, професія, діяльність, робота.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: робота, що має певну мету і план поточного управління.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 사업적인사람 «ділова людина», 대외적사업 «іноземні (зовнішні) справи/бізнес», 대내적사업 «внутрішні справи», 국가사업 «державні справи», 사회사업 «соціальне робота», 교육사업 «освітня робота», 자선사업 «благодійна робота».

Актуалізація в контексті:

이부장은직장을그만두고사업을시작할예정이다. - Очікується, що директор покине свою роботу і розпочне власний бізнес.

Праця — це складне і багатоаспектне явище, яке відіграє в житті суспільства і кожної окремої людини таку важливу роль, саме це поняття в широкому розумінні є невіддільним від людського життя.

Праця – це цілеспрямована діяльність людей зі створення матеріальних і духовних благ, необхідних для задоволення потреб кожного індивіда і суспільства в цілому.

Праця – це важка робота, що потребує багато зусиль

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: кинно 근로 (勤勞), ному 노무 (勞務), ночак 노작 (勞作), ного 노고 (勞苦), йокчак 역작(力作), норьок 노력(勞力), суко 수고 (受苦), койок 고역(苦役) нойок 노역(勞役), косім 고심(苦心), кинму 근무(勤務).

Лексема кинно 근로 (勤勞) «праця, робота»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «勤» - бути старанним; робота, справа, заняття; «勞» - працювати; дякувати (за працю).

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: старанна праця.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 근로조건 «умови праці», 여성근로자 «робітниця», 해직근로자 «звільнений працівник», 저임금근로자 «низькооплачувані працівники», 근로에대한보수 «заробітна плата».

Актуалізація в контексті:

근로조건을개선하다. - Поліпшити умови праці.

학생들이근로봉사에참여했다. - Студенти взяли участь у волонтерській роботі.

근로자의복지를증진하다. - Підвищувати добробут працівників.

Лексема ному 노무 (勞務) «фізична праця, робота»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «勞» - працювати; дякувати (за працю); «務» - використовувати силу, енергію.

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: робота, яка потребує фізичних зусиль, задля отримання заробітної плати. Також, важка праця.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 노무를제공하다 «пропонувати свої послуги», 노무에종사하 «надавати свої послуги», 노무출자 «інвестиції на виконання робіт».

Актуалізація в контексті:

노무자에게임금이지불되다. Виплатили зарплату робітникам.

Лексема ночак 노작 (勞作) «важка робота, виснажлива праця»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «勞» - працювати; бути вдячним (за працю); «作» - робити, створювати.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: важка праця, що потребує багато зусиль.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 다년간의노작 «продукт праці багатьох років».

Актуалізація в контексті:

이그림은아버지의다년간의노작이다. - Мій батько витратив роки на створення цієї картини.

Лексема ного 노고 (勞苦) «старання, праця»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «勞» - працювати; дякувати (за працю); «苦» - використовувати.

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: наполеглива робота і копітка праця.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 아무런노고도없이 «без (будь-яких) зусиль», 노고의성과 «результат важкої праці», 노고를치하하다 «похвалити (людину) за працю», 노고에보답하다 «винагородити (людину) за працю».

Актуалізація в контексті:

노고에대해보상을받다. - Отримувати винагороду за наполегливу роботу.

장군은병사들의노고를치사했다. - Воєначальник похвалив солдатів за працю.

그는 1993년노고를인정받아노벨평화상을수상했습니다. - Він отримав Нобелівську премію миру в 1993 році за свою старанну роботу.

선생님! 당신의노고에감사드립니다! - Дякуємо за вашу важку працю, вчителі!

Лексема йокчак 역작(力作) «чудова праця, шедевр»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «力» - сила, використовувати силу; «作» - робити, створювати.

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: важка праця, що потребує часу і зусиль.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 역작을남기다 «залишити шедевр», 근로역작 «шедевр праці», 문학[예술]상의역작 – «літературний, мистецький витвір».

Актуалізація в контексті:

이번달로소위랜드의역작으로일컬어지는이소설이출판 50 주년을맞이했다. - У цьому місяці виповнилося 50 років публікації того, що називають найбільшим твором (роботою) Ренда.

중국어동사에관한그녀의책은대단한학식이담긴역작이다. - Її книга по китайські дієслова робота великої вченості.

Лексема норьок 노력(勞力) «праця, робота»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «勞» - працювати; дякувати (за працю); «力» - сила, використовувати силу.

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: працювати використовуючи силу.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 노력동원 «мобілізація робочої сили», 노력가 «працелюбна, старанна людина», 노력을제공하다 «пропонувати працю», 노력이많이들다 «вимагати великих зусиль (роботи)».

Актуалізація в контексті:

우리팀은저공해엔진개발에노력하고있다. - Наша команда працює над розробкою двигуна з низьким рівнем викидів.

우리모두가이프로젝트에많은노력을기울였잖아요. - Ми всі вклали багато важкої праці в цей проект.

Лексема суко 수고 (受苦) «праці, турботи»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «受» - отримувати, досягати; «苦» - бути важким; страждати.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: зусилля, прикладені при роботі. Проблеми та складності пов'язані з нею.

Лексема використовується в ряді стійких форм: 수고스럽다 (수고롭다) «заподіювати занепокоєння, турботи»; 수고하다 «трудитися, брати на себе працю»; 수고로운일 «трудомістка робота»; 수고했습니다 «спасибі»; 수고롭겠지만 ... «вибачте що турбую, ... (форма звернення)».

Актуалізація в контексті:

이렇게수고로운일을부탁하여미안하네. - Вибач, що прошу про таку складну роботу.

Лексема койок 고역(苦役) «важка праця»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів:

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: важка праця, що потребує багатьох зусиль.

Лексема використовується у ряді стійких виразів:고역살이하다 «відбувати каторгу», «몹시힘들고고되어견디기어려운일» дуже важка робота.

Лексема нойок 노역(勞役) «праця, виснажлива праця»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «勞» - працювати; бути вдячним (за працю); «役» - доручати роботу; працювати.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: дуже складна і важка робота.

Лексема використовується у ряді стійких виразів:강제노역 «примусова праця», 노역말 «робочий кінь».

Актуалізація в контексті:

그는일제강점기에탄광노역에강제동원되었다. - Під час японської окупації він примусово працював [був змушений працювати] у вугільній шахті.

Лексема косім 고심(苦心) «праця; зусилля; важка робота»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути важким; страждати; «心» - душа, думка.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: важкі душевні муки та важка праця.

Актуалізація в контексті:

그것은대단한고심작이다. – Це результат величезної кількості праці.

Лексема кинмьон 근면(勤勉) «важка праця, працьовитість»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «勤» - бути старанним; робота, справа, заняття; «勉» - використовувати силу.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: важка праця.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 근면한사람 «працьовита людина», 근면한정신 «працьовитий дух».

Актуалізація в контексті:

근면은성공의어머니. – Працьовитість – мати успіху.

다영이는성실하고근면하다. – Тайонг щирий та працьовитий

Праця – це трудовий процес, робота, на яку витрачається багато сил.

Праця – діяльність людини на робочому місці

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: норит 노릇, 오피 업무 (業務), кинмьон 근면(勤勉).

Лексема норит 노릇 «робота, заняття»

Ця лексема належить до корейського лексичного шару. У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: мати професію; займати

posaду.사람의자격,

직업,

직책을 나타내는 명사 뒤에 쓰여] 그 역할과 구실을 낮추어 나타내는 말.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 선생노릇 «викладацька робота», 주인노릇을하다 «господарювати».

Лексема опму 업무(業務) «робота»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «業» - заняття, професія, діяльність, робота; «務» - використовувати силу, енергію.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: робота доручена роботодавцем.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 업무분담 «поділ праці», 업무분담표 «опис роботи/ список обов'язків», 업무보고 «звіт про роботу», 잡다한업무 «різні роботи (задачі)», 업무에들어가다 «взятися за роботу».

Актуалізація в контексті:

지시받은업무는다끝냈어요? - Ви закінчили роботу, яку Вас просили зробити?

처리해야할업무가산더미같다. – У мене купа роботи, яку я маю зробити.

Лексема кинму 근무(勤務) «робота»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «勤» - бути старанним; робота, справа, заняття; «務» - використовувати силу, енергію.

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: працювати на робочому місці.

Лексема використовується у ряді стійких виразів: 재택근무 «дистанційна робота», 근무시간 «робочий час», 시간외근무 «понаднормова (робота)», 하루 8시간근무하다 «працювати 8 годин на день», 근무중에 «під час роботи», 근무경력 «трудоий досвід».

Актуалізація в контексті:

그녀는은행에근무하고있다. - Вона працює в банку.

그회사는근무여건이좋다. - Умови роботи в цій компанії є хорошими.

그는근무성적이좋다. - Його робота має непогану продуктивність.

그들은 9 월 1 일부터학교에서근무를시작합니다. - Вони почнуть працювати в школах з вересня.

Праця – це також трудовий процес певного фахівця. Певний вид оплачуваної трудової діяльності; робота, служба за наймом як засіб існування, джерело заробітку.

2.3. Актуалізація концепту «страждання» у корейських прислів'ях

У нашому дослідженні ми також звернулися до аналізу прислів'їв, що об'єктивують концепт «праця»[25; 69; 37]. Інформація, яку видобувають із прислів'їв, відноситься до інтерпретаційного поля концепту, що допомагає виявити ознаки концепту в повному обсязі. На підставі аналізу даних фразеологічних одиниць нами були виділені наступні ознаки досліджуваного концепту.

Праця годує людину

일을해야먹을것이생긴다.

Коли попрацюєш, і їжа з'явиться.

일하잖으면굶어죽는다.

Не будеш працювати – з голоду помреш.

농군은땅일귀먹고산다.

Селянин живе тим, що копається в землі.

Здавна люди важко працювали, праця хлібороба, дуже цінувалася в корейському суспільстві, адже хлібороби, - носії традицій і другий за значимістю соціальний прошарок суспільства. У Кореї нелегка праця селянина розглядалася як священний обов'язок, заповіданий батьками.

Праця – це робота, яка має бути виконана добре

일은한가지일에만전념해야한다.

Якщо займаєшся якою-небудь справою, тільки в неї і вкладай душу.

일은분명히처리해야한다.

Роботу слід виконувати чітко.

일을경계하고빈틈없이하라.

Роботу роби акуратно, без огріхів.

일을말아할때는제사를지내듯하라.

Коли берешся за справу, роби його так, немов поминки справляє (тобто вкладай всю душу).

일의끝장을잘하러거든그시초부터잘해야한다.

Щоб закінчити роботу добре, треба гарно робити її з самого початку.

Якщо вже взявся за справу, то маєш прикласти усіх зусиль, щоб виконати її як найкраще. Працювати треба чітко, акуратно та сумлінно.

Праця – це постійна зайнятість

일에웁매여헤어나지못한다.

Так зв'язаний працею, що немає коли звільнитися.

일에쫓겨서술여기가없다.

Робота так підганяє, що немає коли відпочити.

Праця – невід`ємна частина життя людини; сукупність цілеспрямованих дій, що потребують фізичної або розумової енергії та мають своїм призначенням створення матеріальних і духовних цінностей. Зазвичай, людина проводить більшу частину свого життя за роботою.

Праця не терпить поспіху

일은너무서두르면도리어잘안된다.

Якщо дуже поспішати при роботі, то вона, навпаки, вийде погано.

일은서두르면반드시실패한다.

Поспіх у роботі призведе до невдачі.

Поспіх у роботі призводить до прикрих помилок і проблем. Краще виконувати роботу уважно і не поспішаючи.

Наполеглива праця приводить до успіху

십년공적이면한가지성공이있다.

Десять років попрацюєш – буде й успіх.

열번갈아안드는데도끼가없다.

Немає сокири, яка не рубає, якщо її десять разів точили.

Досягнення людиною бажаного цілком залежить від її важкої праці, намагання зробити все, що в її силах, задля того, щоб мрія стала реальністю. З огляду на це, життєвий успіх цілком залежить від часто нелегкої роботи.

Праця має свій порядок, послідовність

일에는끝과시작이있다.

У роботі є початок і кінець.

일에는선후가있는법이다.

У будь-якої справи є початок і кінець.

일은계획을미리세우고시작해야한다.

Роботу потрібно починати, склавши попередньо план.

일이란차례를밧아야한다.

У роботі має бути послідовність.

Якщо на роботу ви витратили дуже багато часу, ще не означає, що ця справа принесе хоча б якусь користь. Для хорошого результату праця потребує певної впорядкованості та послідовності.

Праця потребує вправності та вміння

손에서일이끓는다.

У нього робота в руках кипить.

일은능숙할수록좋다.

Чим більше майстерності в роботі, тим краще.

일은민첩하게하고말은신중하게해야한다.

Працювати слід моторно, а говорити обережно.

일은신속한것이제일이다.

У роботі головне - швидкість.

일할줄모르는농은기구탓한다.

Невмілий працівник звинувачує інструмент.

Якщо людина не володіє необхідним набором навичок для виконання роботи – то, безперечно, праця буде для неї дуже важкою. Адже окрім власне роботи – потрібно буде працювати над розвитком навичок.

Праця – це зіткнення з певними труднощами

일마다지체되는것이많다.

У кожній роботі багато затримок.

일마다다뜻대로되지않는다.

Будь-яка робота не виходить так як хотілось.

일이많으면걱정도많다.

Коли багато роботи, і турбот багато.

일이많으면근심도많다.

Коли роботи багато, і переживань багато.

Не завжди робота виходить так, як було заплановано. Людина постійно зіштовхується з труднощами. Робота спричинює багато турбот та призводить до переживань.

Висновки до другого розділу

В основному всі лексичні засоби (20 лексем), що вербалізують концепт «праця» містять такі ієрогліфічні корені як:

1) «勞» («노» працювати; дякувати за працю) – 6 лексем, в словотворчій моделі виступає першим елементом;

2) «勤» («근» бути старанним; робота, справа, заняття) - 4 лексеми, в словотворчій моделі виступає першим елементом;

3) «苦» («고» використовувати) – 4 лексеми, в словотворчій моделі використовується як перший або останній елемент;

4) «業» («업» заняття, професія, діяльність, робота) – 4 лексеми, в словотворчій моделі використовується як перший або останній елемент (частіше);

5) «務» («무» використовувати силу, енергію) – 3 лексеми, в словотворчій моделі використовується як останній елемент;

6) «作» («작» робити, створювати) - 3 лексеми, в словотворчій моделі використовується як перший або останній елемент (частіше);

7) «力» («역»-сила, використовувати силу) - 3 лексеми, в словотворчій моделі використовується як перший або останній елемент (частіше);

З 20 розглянутих лексем 18 відносяться до китайського лексичного шару, і лише 2 – до корейського, що ще раз доводить величезний вплив китайської мови і культури на корейську мову. Ряд лексем мають синонімічне значення.

Праця - це не тільки це складне і багатоаспектне явище, яке відіграє в житті корейського суспільства і кожної окремої людини важливу роль, саме це поняття в широкому розумінні є невіддільним від життя корейця.

РОЗДІЛ III. РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «СТРАЖДАННЯ» У ПАРЕМІОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

3.1. Вираження поняття страждання у корейській культурі та житті корейців

У корейській культурі особливо важливу роль відіграє слово *косен* 고생 (важке життя, страждання, негаразди, поневір'яння) і те уявлення, яке воно дає про корейську культуру, воістину неоціненне.

Страждання - це невід'ємна частина життя будь-якого корейця, це те, без чого жити в Кореї просто непристойно. У Кореї страждання не просто не приховують, а навпаки, виставляють напоказ, причому це стосується не тільки хворих, знедолених, бідних, але і достатньо забезпечених, здорових і успішних людей. Це невід'ємна частина корейської культури. Забезпечений і процвітаючий бізнесмен у Кореї буде всім своїм виглядом показувати наскільки він нещасний і як йому важко, що він такий же, як і всі інші, що і встає він рано, що через роботу ночами не спить і т.п. Все це виглядає настільки природним і щирим, що його починають жаліти.

Тенденція всенародного страждання обумовлюється все ще чинним в Кореї зрівняльною свідомістю і традиційно шанованою на Далекому Сході скромністю, що дуже тісно пов'язано з поняттям страждання. Страждання - це найважливіша частина іміджу процвітаючого корейця. «Косен» управляє корейським суспільством владно і надійно, даючи людям відчуття єдності, рівності і братерства, це міцний стрижень, який скріплює суспільство і тримає його в рівновазі, він зближує далеких і примиряє ворогуючих.

В особистих стосунках корейців страждання грає не меншу роль. Багато хто, приїжджаючи в Корею, на питання, чи важко іноземцю жити в Кореї, відповідають: «Мені тут дуже добре». Але в цьому випадку контакт з співрозмовником тут же втрачається, тому що йому вже не можна поспівчувати. Співрозмовник стає чужим, не своїм, адже він не відчуває страждання, а значить,

не зрозуміє чужих проблем. Корейці дуже люблять ділитися своїми проблемами навіть дуже особистого характеру, не соромлячись і малознайомих співрозмовників. Якщо ж співрозмовник не відчуває будь-яке страждання чи не хоче їм ділитися, то він автоматично стає не цікавий і бесіда не складається [8, с. 131].

Схильність корейців до страждання стала їх національною рисою. Страждання - це частина соціального, культурного та психологічного життя корейського народу. Страждання - це відображення східної скромності, компенсація успіху.

Страждання не грає негативну роль в житті корейців. Серед функцій, виконуваних стражданням, слід виділити соціальну. Її суть полягає в тому, що страждання мобілізує сили людини, допомагає їй подолати всі складнощі і вийти на новий рівень життя. Страждання робить людину сильнішою, є мотивацією для пошуку виходу зі складної життєвої ситуації. Занадто успішна, позитивна поведінка досить швидко призводить до того, що така у всьому успішна людина виявляється оточеною заздрісниками і прихованими ворогами. Тому кореець ніколи не посоромиться розповісти про свої проблеми, труднощі. Немає практично жодних обмежень в тому, якими бідами можна ділитися. Важка життєва ситуація, хвороба, бідність і т.п. - це теж страждання. Але, в той же час, страждання, як вже говорилося вище, грає важливу в досягненні успіху і в міжособистісному відношенні. У Кореї людині завжди нададуть допомогу зі співчуття, розуміючи її страждання.

Страждання - це унікальний спосіб переживання, тобто акт усвідомлення, осмислення життя, це здатність виявити в самому стані страждання ціннісні основи саморозвитку особистості, це, зрештою, підстава до скоєння вибору і вчинку. Страждання - це центральне поняття не тільки філософії, але і всієї сучасної культури, а також релігії [3, с. 20].

На світі немає жодної живої істоти, яке б не зазнавало страждань. Страждання проявляються у всьому. Поки ми живемо, ми змушені страждати. Людина завжди прагнула позбутися страждань, шукала різні шляхи і способи,

багато зверталася до віри. У Кореї такою вірою, що веде до позбавлення від страждань, є буддизм.

Народження є страждання, старіння є страждання, хвороба є страждання, смерть є страждання. І горе, і біда, і фізичний біль, і душевний біль, і розпач є страждання. З нелюбом бути - страждання, з коханою розлука - страждання; не отримувати того, чого бажаєш - страждання. Будда оголосив, що є шлях позбавлення від усіх страждань. Він пояснив своїм учням чотири «Шляхетних Істини»: істину про страждання; істину про причини (про походження) страждань; істину про припинення страждань; істину про шлях, що веде до припинення страждань[77].

Саме звідси бере початок розуміння корейців про страждання, адже буддизм протягом багатьох століть був і залишається однією з основних релігій в Кореї.

3.2. Аналіз концепту «страждання»у корейській мові

Концепт розсіяний в мовних знаках, що його об'єктивують. Щоб відновити структуру концепту, треба досліджувати мовний корпус, в якому репрезентований концепт (лексичні одиниці, фразеологію, пареміологічний фонд тощо) [39, с. 9].

Сукупність мовних засобів, що об'єктивують концепт у певний період розвитку суспільства, визначається як номінативне поле концепту. Воно відрізняється від тих, що традиційно виділяються в лінгвістиці, структурних угруповань лексики (лексико-семантичних груп, лексико-семантичного поля, лексико-фразеологічного поля, синонімічного ряду, асоціативного поля) тим, що воно має комплексний характер, включаючи всі перераховані типи угруповань у свій склад, і не виступає при цьому як структурне угруповання в системі мови, представляючи собою виявлену і впорядковану дослідником сукупність номінативних одиниць.

Номінативне поле концепту неоднорідне, воно містить як прямі номінації самого концепту безпосередньо (ядро номінативного поля), так і номінації окремих когнітивних ознак концепту, які розкривають значення концепту і ставлення до нього в різних комунікативних ситуаціях (периферія номінативного поля) [40, с. 66].

З метою виявлення мовних засобів, які репрезентують концепт «страждання» в корейській мові та тих, що входять у його номінативне поле, методом суцільної вибірки з словників [20; 68; 78; 79; 80] були відібрані іменники, що конкретизують значення «страждання» за ступенем, способом його відчуття і вирази: страждання, поневіряння, негаразди, муки, життєві тяготи і т.д.

У результаті було виділено 63 лексеми, що об'єктивують досліджуваний концепт. Критерієм відбору була обов'язкова актуалізація в їх значеннях концептуальних ознак «душевний біль, муки», «поневіряння, пов'язані з бідністю», «життєві труднощі», які ми визначаємо як ядерні. Проведення компонентного аналізу виділених лексичних одиниць дозволило виявити 3 додаткові ознаки: «фізичні муки і хвороба», «діяльність, пов'язана з численними стражданнями і зусиллями», «духовні поняття буддизму».

Страждання - це душевний біль, муки

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: квероум 괴로움; ссирарім 쓰라림; комін 고민 (苦悶); понмін 번민 (烦悶); конве 고뇌 (苦惱); нвеко 뇌고 (惱苦); онве 오뇌 (懊惱); кочон 고정 (苦情); кочхун 고통 (苦衷); кохван 고통환 (苦患); поннве 번뇌 (烦恼); поннан 번란 (烦乱).

Лексема квероум 괴로움 «муки, страждання, біль».

Дана лексема належить до корейського лексичного шару. Вона утворена в результаті субстантивації прикметника кверопта 괴롭다 «бути страждаючим, важким, обтяжливим».

У тлумачному словнику дана лексема визначається наступним чином: тяжкі обставини, за яких душа і тіло відчують страждання, дискомфорт і почуття, пов'язані з цим станом.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 육체적 (정신적) 인괴로움 «фізичний (душевний) біль»; 가난의괴로움« тяготи бідності»; 마음의괴로움« душевні муки, страждання»; 삶의괴로움« життєві тяготи»; 육신의괴로움 «фізичні страждання»; 양심의괴로움 «муки совісті»; 아무에게괴로움을끼치다 «заподіювати кому-небудь біль, страждання»; 괴로움을겪다 «зазнавати страждань, мук»; 괴로움을견디다 «терпіти муки»; 괴로움을덜다 «полегшувати страждання, муки».

Актуалізація в контексті:

그는괴로움을술로달랜다. - Він заливає горе горілкою.

그녀는마침내그괴로움을이겨냈다. - Зрештою, вона подолала всі страждання.

Лексема комін 고민 (苦悶) «муки, страждання, переживання»

Дана лексема запозичена з китайської мови і складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «悶» - бути темним, неспокійним, не розуміти.

У тлумачному словнику корейської мови лексема визначається як: душевні муки, що викликають занепокоєння.

Лексема використовується в ряді стійких форм: 고민하다 «мучитися чим-небудь»; 마음의고민 «душевні муки»; 사랑의고민 «любовні страждання, муки»; 큰고민이있다 «бути надзвичайно стурбованим»; 고민을털어놓다 «розповісти про страждання, вилити душу»; 고민을해결하다 «позбутися страждань, дозволити страждання», 고민증 «муки, страждання».

Актуалізація в контексті:

이성문제로 고민이 많다. - Багато переживань через проблеми з протилежною статтю.

요즘은 우리 애 건강 때문에 고민하고 있어요. - Останнім часом у нас багато переживань через здоров'я нашої дитини.

여러가지 복잡한 문제로 고민하다보니머리가아프다. - Голова болить, і мучать терзання через безліч складних проблем.

자금부족을고민하는남편을보면서도그녀는자신이어떻게해야할줄을몰랐다. - Вона дивилася на переживання чоловіка з приводу нестачі коштів, і не знала, що їй самій робити.

Лексема понмін 번민 (烦闷) «засмучення, муки, страждання, душевний біль».

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «烦» - бути болісним, обтяжливим, важким; «闷» - бути темним, неспокійним, не розуміти.

Тлумачний словник корейської мови дає такі тлумачення значення даної лексеми: душа стурбована і відчуває муки і страждання.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: (... 에; ... 으로; ... 에대신에; ... 에대하여; ... 기위하여; ... 을위하여) 번민하다 «засмучуватися, мучитися (через, з причини, від, заради тощо)»; 번민끝에죽다« тривожитися до смерті »; 사랑에 (사랑으로) 번민하다« страждати від кохання »; 번민에시달리다« бути змученим терзаннями ».

Актуалізація в контексті:

그는번민을잊으려고술을마신다. - Він п'є, щоб заглушити свій душевний біль.

그것때문에번민한다. - Це стало причиною його душевних страждань.

그는죄의식으로번민했다. - Він мучився через почуття провини.

이 혼하는 것이 과연 옳은 결정인가에 대하여 언제까지나 번민할 수는 없다. -
Неможливо все життя мучитися над питанням: чи правильним було рішення розлучитися.

Лексема ссирарім 쓰라림 «біль, гіркота, душевні переживання»

Дана лексема належить корейському лексичному шару. Вона утворена в результаті субстантивації прикметника 쓰라리다 «бути важким, гірким (про життя)».

У тлумачному словнику визначається таким чином: пекуче і гірке почуття на душі.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 이별의 쓰라림 «біль розставання»; 가난의 쓰라림 «гіркота бідності»; 패배의 쓰라림 «гіркота поразки»; 실연의 쓰라림 «гіркота втрати (коханої людини)»; 쓰라림을 맛보다 «скуштувати, випробувати біль».

Актуалізація в контексті:

마지막 지점까지, 사람이 올 수 있는 땅 끝까지 왔다는 쓰라림이다. - Біль, яка дійшла до самого краю, куди могла тільки дістатися людина.

Лексема конве 고뇌 (苦惱) «страждання, муки»

Ця лексема китайського походження, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «惱» - бути болісним, страждати, страждання, мука. Синонім - кохван 고통 (苦患).

У тлумачних словниках корейської мови даються наступне тлумачення значення лексеми: муки, занепокоєння, страждання.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 고뇌하다 «страждати, заподіювати біль, бути бідуючим»; 고뇌의 생활 «життя повне страждань»; 고뇌의 빛 «відбиток душевного страждання».

Актуалізація в контексті:

고뇌의 빛을 띠다. - Відбиток страждань ліг на обличчя.

그의영혼은고뇌에차있었다. - Його душа була змучена стражданнями.

나는술한잔으로고뇌를떨쳐버렸다. - Я топив свою тугу і біль в спиртному.

내고통과고뇌가사라졌다. - Прошли мої біль і муки.

Лексема онве 오뇌 (懊惱) «жаль, гіркота, мука, страждання»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «懊» - обмежувати, мучитися, жалкувати; «惱» - бути болісним, страждати, страждання, мука.

Тлумачний словник корейської мови дає такі тлумачення значення даної лексеми: співчуття, гіркота, мука, терзання.

Лексема використовується з дієсловом хада 하다, утворюючи дієслово онвехада 오뇌하다 «каятися і мучитися».

Актуалізація в контексті:

그는몹시오뇌하고있다. - Він безмірно карався.

견디기어려운오뇌속으로빠졌다. - Поринув в нестерпні муки.

그의머릿속으로는사랑, 정, 눈물, 한숨, 고민, 오뇌이모든것이한뭉치가되어번개와같이나타났다가번개와같이사라진다. - У його голові любов, прихильність, життя, страждання, муки - все це сплелося воедино, з'являлося і зникало як спалах блискавки.

Лексема поннве 번뇌 (煩惱) «душевні муки, терзання» (будд. «муки і страждання»)

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «烦» - бути болісним, обтяжливим, важким; «惱» - бути болісним, страждати, страждання, мука.

Тлумачний словник корейської мови дає такі тлумачення значення даної лексеми: муки і страждання, пов'язані з душевним неспокоєм; муки, неспокій.

Дана лексема використовується також як буддійський термін («муки і страждання»).

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 번뇌의포로가되다 «бути у владі душевних мук»; 번뇌를끊다 «відрікатися від усіх тягот світу»; 번뇌에시달리다 «бути змученим терзаннями».

Актуалізація в контексті:

누구도인생의번뇌로부터자유로울수없다. - Ніхто не може звільнитися від життєвих мук і страждань.

지각있는존재는본질적으로 (모두) 부처이지만, 번뇌가더우위에있기때문에그들은그러한사실을알지못한다. - Хоча розсудливі істоти, по суті, всі Будди, він через домінування душевних мук, вони цього не можуть усвідомити.

Лексема кочхун 고통 (苦衷) «душевний біль, душевні рани, муки»

Ця лексема китайського походження, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «衷» - внутрішній стан, щира, відкрита душа.

У тлумачних словниках корейської мови подаються наступні тлумачення значення лексеми: страждаюче серце.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 고통을털어놓다 «відкрито говорити про душевний біль»; 심적고충을겪다 «страждати від душевних ран»; 고통이있다 «бути в скруті».

Актуалізація в контексті:

나는그에게회사생활의고충을털어놓았다. - Я розповіла йому про свої муки на роботі.

우리는그의고충을이해해야한다. - Нам треба зрозуміти його душевні переживання.

Лексема нвего 뇌고 (惱苦) «душевні страждання, муки»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «恼» - бути болісним, страждати, страждання, мука; «苦» - бути гірким; страждати.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: страждання, муки душі і тіла.

Лексема кочон 고통 (苦情) «горе, страждання»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «情» - значення, зміст.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: страждаюче серце, болісні почуття.

Лексема кохван 고통 (苦患) «страждання, муки»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «患» - занепокоєння, страждання, хвороба. Синонім - конве 고통 (苦惱).

У тлумачних словниках корейської мови даються наступні тлумачення значення лексеми: муки, занепокоєння, страждання.

Лексема поннан 번란 (煩亂) (하다) «мучитися, не знаходити собі місця (від занепокоєння)»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «烦» - бути болісним, обтяжливим, важким; «乱» - бути хаотичним, безладним, контролювати.

Тлумачний словник корейської мови дає такі тлумачення значення даної лексеми: душа мучиться і турбується.

Проаналізувавши вищерозглянуті лексеми, можна зробити висновок, що страждання пов'язані з душевними переживаннями, з різними життєвими негараздами, які призводять до душевних мук, з переживаннями, пов'язаними з любов'ю, здоров'ям рідних і близьких. Гірке почуття в душі виникає через біль

розставання або втрати коханої людини, через гіркоту бідності чи поразки. Як вже було зазначено вище, в корейському суспільстві прийнято відкрито говорити про страждання і душевні переживання, саме тому так багато лексем в корейській мові передають різні відтінки душевних терзань.

Страждання - це позбавлення, тяготи, пов'язані з бідністю

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: косен 고생 (苦生); канко 간고 (艱苦); коган 고간 (苦艱); конкун 곤군 (困窘); конкун' 곤궁 (困窮); кончоль 곤절 (困絶); конкаль 곤갈 (困竭).

Основною лексемою виступає іменник косен 고생 (苦生) «негаразди, поневіряння, важке життя». Загалом, це універсальна лексема, яка може визначати й інші ознаки досліджуваного концепту («душевний біль», «муки і хвороба»).

Ця лексема китайського походження складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «生» - народжуватися, з'являтися, жити.

У тлумачних словниках лексема трактується наступним чином: важке і бідне життя; обтяжливі старання і трата сил, важка робота.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 고생고생지내다 «відчувати постійні позбавлення»; 고생길 «шлях повний поневірянь, страждання»; 고생살이 «важке життя»; 고생살이하다 «жити в нужді, бідувати»; 고생주머니 «мученик, убога»; 고생티 «сліди страждань, поневірянь»; 삶의고생 «тяготи життя»; 고생해서번돈 «важко зароблені гроші»; 고생을견디다 «терпіти позбавлення»; 고생을같이하다 «розділяти страждання, поневіряння»; 가난 (병)으로고생하다 «страждати від бідності (хвороби)»; 고생을겪다 «відчувати труднощі, піддаватися труднощам»; 고생스럽다 «тяжкий, болісний»; 고생하다 «відчувати негаразди, позбавлення, багато пережити».

Актуалізація в контексті:

고생을참고견디면좋은날이올것이다. - Якщо все життя терпиш страждання, то хороші дні прийдуть.

그는어려서부모를여의고갓은고생을겪어왔다. - Він втратив батьків ще в дитинстві, тим самим перенісши найбільше горе.

할아버지는지병때문에고생이시다. - Хронічна хвороба дідуся приносить йому великі страждання.

Лексема канко 간고 (艱苦) «негаразди, поневірвання, муки, тяготи життя, труднощі, неприємності»

Ця лексема китайського походження, що складається з двох ієрогліфів: «艱» - бути важким, бідним, болісним; «苦» - бути гірким; страждати. Синонім - коган 고간 (苦艱).

У тлумачних словниках корейської мови подаються наступні тлумачення значення лексеми: бідність і тяготи; важка, складна ситуація (положення).

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 간고스럽게지내다 «жити в бідності, в крайній нужді»; 간고를겪다 «відчувати позбавлення»; 간고를이기다 «долати труднощі, негаразди»; 간고성 «труднощі»; 간고스럽다 «бути несподівано важким»; 간고하다« бути повним поневірвань, випробувань, важким».

Актуалізація в контексті:

그는간고를이겨냈어요. - Він переміг бідність.

집안이간고하여아이들학비대기도힘들다. - Сім'я живе бідно, і платити за навчання дітей дуже важко.

Лексема конгун' 곤궁 (困窮) «бідність, потреба»

Належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «困» - бідність; труднощі; тяготи; «窮» - бути жебраком.

У тлумачних словниках корейської мови лексема визначається як: приниження, що відчувають через бідність.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 곤궁하다 «бути тяжким, повним поневірянь»; 곤궁에 처하다 «стати бідним»; 곤궁한 사람들 «нужденні бідняки»; 곤궁한 생활을 하다 «жити в крайній потребі».

Актуалізація в контексті:

끼니조차 잇기 힘든 곤궁한 집안 형편 때문에 진학은 꿈도 꿀 수 없다. - Не можна навіть і мріяти про продовження навчання у ВУЗі, бо сім'я ледве зводить кінці з кінцями.

그 질병으로 인해서 가족은 곤궁에 빠졌다. - Через хвороби сім'я стала дуже бідною.

우리 부모님은 나에게 곤궁에 빠진 사람들을 도와라고 가르치십니다. - Мої батьки вчили мене допомагати нужденним.

Лексема конкун 곤궁 (困窮) (하다) «бути тяжким, важким»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «窮» - перешкоджати, жити в бідності, страждати. Використовується з дієсловом хада 하다, утворюючи прикметник.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: бути важким і нужденним, бідним.

Лексема кончоль 곤절 (困絶) «потребувати, відчувати позбавлення»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «絶» - кидати, ліквідувати обривати, перегороджувати. Синонім - конкаль 곤갈 (困竭).

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: надзвичайні страждання, муки від бідності.

Лексема конкаль 곤갈 (困竭) «потребувати, відчувати позбавлення»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «竭» - бути виснаженим, завершуватися. Синонім - кончоль 곤절 (困絶).

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: надзвичайні страждання, муки від бідності.

Страждання - це стан, коли людина живе, постійно терплячи позбавлення через крайні потреби. Людина відчуває муки і страждання, живучи в бідності, долаючи труднощі, пов'язані з життєвими стражданнями. Але вона знає, що в результаті стане сильнішою, а на зміну важким дням прийдуть радість і щастя.

Страждання - це важка ситуація, життєві труднощі

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: конна 곤란 (困难); кочхо 고택 (苦楚); коро 고투 (苦勞); орьюм 어려움; конан 곤난 (苦難); нанко 난고 (難苦); конга 곤가 (困珂); конгак 곤각 (困却); конго 곤고 (困苦); коген' 고큝 (苦境); косан' 고탕 (苦狀); косін 고탕 (苦辛); конген' 곤경 (困境); сінсан 신산 (辛酸); сансін 산신 (酸辛); сінчхо 신초 (辛楚); канчхо 간초 (艱楚); кохван' 고헌 (苦況); чхонсінманго 천신만고 (千辛萬苦); чхонкоманнан 천고만난 (千苦萬難).

Лексема конна 곤란 (困难) «труднощі, перешкоди»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «難» - лихо, нещастя, неспокій.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: труднощі; тяготи; страждання, муки.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 재정곤란 «фінансові труднощі»; 곤란한문제 «важка проблема; проблема, що викликає занепокоєння»; 곤란한사람 «вперта людина (що не йде на компроміси)»;

곤란한사정 «важка ситуація»; 생활이곤란하다 «жити в бідності, бути в скрутному становищі»; 호흡에곤란을느끼다 «відчувати труднощі з диханням»; 곤란을극복하다 «долати труднощі»; 이해하기곤란하다 «зазнавати труднощів у розумінні»; 곤란에부딪치다 «стикатися з несподіваними труднощами»; 곤란에빠뜨리다«піддаватися випробуванням».

Актуалізація в контексті:

그는온갖곤란을무릅쓰고자기맡은바임무를훌륭히수행하였다. - Він, незважаючи на всі труднощі, прекрасно виконав взяті на себе зобов'язання.

일본에서우리가만났을때숙자와나는무슨곤란이있어도옳은길을걸자고 약속하지않았어? - Коли ми з Сукча зустрілися в Японії, хіба ми не давали обіцянки вибрати правильний шлях, які б труднощі у нас не були?

그들은식량부족으로곤란을당하다. - Вони страждають від нестачі продовольства.

Лексема кочхо 고초 (苦楚) «труднощі, позбавлення, випробування»

Дана лексема складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «楚» - вболівати; страждати.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: страждання, муки і труднощі.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 고초를겪다 «переносити, відчувати труднощі»; 갖은고초를겪다 «пережити багато поневірянь, пройти через великі труднощі».

Актуалізація в контексті:

그는갖은고초끝에부대에도착했다. - Усі його труднощі закінчилися, коли він прибув у військову частину.

고초가더욱심했다고한다. - Кажуть, що труднощі все посилювалися.

지금나라와민족을위해고초를당하고있소. 그는애국지사요, 순교자요! - Зараз він терпить труднощі заради країни і всього народу. Він - патріот і мученик!

Фразеологема чхонсінманго 천신만고 (千辛万苦) «незліченні страждання»

«천신만고» є китайським фразеологізмом і складається з чотирьох ієрогліфів: «千» - бути численним; «辛» - бути різким; страждати; «万» - дуже; величезний; бути численним; «苦» - бути гірким; страждати.

У тлумачному словнику «천신만고» визначається як: сильні страждання, які відчують при подоланні різних критичних моментів.

Актуалізація в контексті:

천신만고끝에우리는최고봉에올랐다. - По закінченні наших мук ми досягаємо найвищого щастя.

그는천신만고끝에그기계를발명하였다. - Він пройшов всі «кола пекла» (переніс незліченну кількість страждань) поки винайшов цю машину.

Фразеологема чхонкоманнан 천고만난 (千苦万难) «незліченні страждання»

Фразеологема «천고만난» є китайським фразеологізмом і складається з чотирьох ієрогліфів: «千» - бути численним; «苦» - бути гірким; страждати «万» - дуже; величезний; бути численним; «难» - бути важким, неспокійним.

У тлумачному словнику «천고만난» визначається як: тисячі страждань і мук і десятки тисяч складнощів; всі страждання і муки.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 천고만난을무릅쓰고 «незважаючи на всі муки і страждання».

Актуалізація в контексті:

그는천고만난을무릅쓰고먼타국으로떠났다. - Незважаючи на всі муки і страждання, він досяг далеких чужоземних земель.

Лексема конан 고난 (苦难) «труднощі, позбавлення»

Дана лексема належить китайському лексичному шару і складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «难» - лихо, нещастя, неспокій. Синонімом є лексема нанко 난고 (难苦).

У тлумачному словнику лексема визначається наступним чином: страждання, горе, складність.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 고난을견디다 «терпіти позбавлення»; 고난을극복하다 «долати труднощі»; 고난의길을걷다 «пробиратися крізь гіркоти життя»; 고난에빠지다 «потрапити в неприємності»; 고난을이겨내다 «перемогти неприємності»; 숱한고난«незліченні труднощі»; 고난일생«страждальне життя»; 고난양상«страдницький вигляд»; 고난을받는사람«страждалець».

Актуалізація в контексті:

고난속에인생의기쁨이있다. - У труднощах є людська радість.

Лексема нанко 난고 (难苦) «труднощі (позбавлення) і страждання (муки)»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «难» - лихо, нещастя, занепокоєння; «苦» («고») - бути гірким; страждати. Синонім - конан 고난 (苦难).

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: страждання, горе, складність.

Лексема коро 고로 (苦劳) "муки і труднощі»

Лексема 고로 належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «劳» - багато працювати; докладати зусилля; старатися.

Тлумачний словник дає таке значення лексеми: страждання, муки і старання.

Актуалізація в контексті:

그는 고로에 빠졌대요. - Кажуть, він потрапив у важку ситуацію.

Лексема уонга 곤가 (困珂) «страждання; клопоти»

Дана лексична одиниця належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «珂» - бути не врівноваженим, що не спокійним.

У тлумачному словнику визначається таким чином: страждання і муки, які відчувають в складних ситуаціях.

Лексема конгак 곤각 (困却) «життя в стражданнях і тяготи»

Дана лексична одиниця належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «却» - відмовлятися, припиняти робити б-щ.

Тлумачний словник дає наступне значення даної лексеми: життя, повне складнощів і страждань.

Лексема орьюом 어려움 «важкість, складність»

Дана лексема відноситься до корейського лексичного шару. Вона утворена в результаті субстантивації прикметника 어렵다 («бути важким»).

У тлумачному словнику вона визначається як: труднощі, складність.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 어려움을견디다 «відчувати труднощі»; 어려움을극복하다 «долати труднощі»; 어려움을이겨내다 «перемагати труднощі»; 가난으로어려움을겪다 «бути обмеженим в грошах».

Актуалізація в контексті:

그는 그의 어려움을 호소하였다. - Він жалкував про його труднощі.

그들과 의사소통에 어려움을 느꼈다. - Вони подолали їх труднощі у взаєморозумінні.

누구나 어느 정도의 어려움을 안고 있다. - У кожного на шляху свої труднощі.

Лексема конко 곤고 [困苦] «труднощі, страждання, неприємності»

Дана лексема відноситься до китайського лексичного шару, складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «苦» - бути гірким; страждати.

Тлумачний словник дає наступне визначення даної лексеми: страждання і муки. Болісне і тяжке становище, ситуація.

Лексема конген' 곤경 (困境) «тяжке, важке становище»

Дана лексема відноситься до китайського лексичного шару, складається з двох ієрогліфів: «困» - бути болісним, виснаженим, складним; «境» - ситуація, обставини, місце.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 곤경에 처하다 «перебувати у важкій ситуації»; 곤경에 빠지다 «потрапити у скрутну, важку ситуацію»; 곤경에 빠뜨리다 «доставити кому-небудь неприємності»; 곤경에서 구하다 «допомагати комусь у важкій ситуації»; 곤경에서 헤어나다 (곤경에서 건져내다) «виводити будь-кого зі скрутої ситуації (допомагати знайти вихід зі складної ситуації)».

Актуалізація в контексті:

이 곤경에서 벗어나야 한다. - Мені необхідно вибратися з цієї важкої ситуації.

주가 하락으로 많은 투자자들이 곤경에 빠졌다. - Багато інвесторів потрапили у важку ситуацію через падіння цін на біржі.

Лексема коген' 고통 (苦境) «важке становище, труднощі, негаразди»

Ця лексема китайського походження, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «境» - ситуація, обставини, місце.

У тлумачних словниках корейської мови даються наступні тлумачення значення лексеми: складна і важка ситуація, обставини.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 고통에 있다 «перебувати у важкій ситуації»; 고통에 빠뜨리다 «поставити людину в скрутне

становище»; 고경을벗어나다 «знайти вихід з важкої ситуації»;
심각한고경에처하다 «опинитися в скрутному становищі».

Актуалізація в контексті:

고경에빠져있는사람을구해주었다. - Я допоміг людині, яка потрапила у
важку ситуацію.

우리모두다같은고경에처해있다. - Ми всі в одному човні (досл.: ми всі
перебуваємо в однаковій важкій ситуації).

사람들은전쟁의고경에서도곳곳이살아갔다. - Люди не зламалися і
вижили навіть у важкій військовій обстановці.

Лексема косін 고신 (苦辛) (하다) «бути гірким, болісним»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів:
«苦» - бути гірким; страждати; «辛» - бути гострим, суворим, страждаючим.
Використовується з дієсловом хада 하다, утворюючи прикметник.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної
лексеми: болісний, важкий, гіркий (про життя).

Лексема косан 고상 (苦狀) «важке, жахливе становище»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів:
«苦» - бути гірким; страждати; «狀» - вигляд, форма, риси.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної
лексеми: болісна ситуація.

Лексема сінчхо 신초 (辛楚) «труднощі, позбавлення, випробування»

Лексема китайського лексичного шару, складається з двох ієрогліфів: «辛
» - бути гострим, суворим, страждаючим; «楚» - вболівати; страждати.

У тлумачних словниках лексема трактується наступним чином:
страждання, муки, біль. Синонім лексем сінсан 신산 (辛酸); сансін 산신 (酸辛).

Актуалізація в контексті:

그는신초에빠졌다. - Він зазнав страждань.

Лексема сінсан 신산 (辛酸) «труднощі, важкі випробування»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «辛» - бути гострим, суворим, страждаючим; «酸» - оцет, кислота, бути болючим. Синоніми 신초 (辛楚), 산신 (酸辛).

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: слово, яке використовується для порівняння з важким, болісним життям в цьому світі.

Лексема використовується в стійкому виразі: 신산을맛보다 «терпіти позбавлення».

Лексема сансін 산신 (酸辛) «труднощі, важкі випробування»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «酸» - оцет, кислота, бути болючим; «辛» - бути гострим, суворим, страждаючим. Синоніми 신초 (辛楚), 산산 (辛酸).

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: слово, яке використовується для порівняння з важким, болісним життям в цьому світі.

Лексема канчхо 간초 (艱楚) "муки, повні страждань»

Дана лексема належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «艱» - бути важким; бідним, болісним; «楚» - вболівати; страждати.

У тлумачному словнику корейської мови наводиться наступне тлумачення значення даної лексеми: серйозні життєві страждання, муки.

Лексема кохван' 고향 (苦況) «скрутне становище, обстановка»

Дана лексема належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «況» - «понад те, більше того, пояснювати, порівнюючи».

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: болісна життєва ситуація.

Людина на своєму шляху стикається з різними перешкодами, які їй необхідно подолати, щоб досягти чогось кращого. Страждання супроводжують цю болісну боротьбу. Людина виносить багато поневірянь, проходить через великі труднощі, піддається випробуванням. На її шляху виникають труднощі, які заподіюють їй страждання, муки, занепокоєння. Проте, врешті-решт, подолавши всі складнощі, пройшовши випробування, людина досягає мети, отримує полегшення, стає щасливою.

Страждання - це фізичні муки, хвороба

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: котхон 고통 (苦痛); кохоль 고희 (苦歇); кохан 고힌 (苦恨).

Лексема котхон 고통 (苦痛) «біль, муки, страждання»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати. «痛» - біль, печаль, смуток.

У тлумачному словнику дана лексема визначається як: фізичний і душевний біль, мука. Дана лексема універсальна і може визначати й інші ознаки досліджуваного концепту («душевний біль»).

Лексема використовується в ряді стійких форм: 고통을주다 «мучити»; 심한고통 «серйозні страждання»; 고통스럽다 «бути болісним»; 정신적 (육체적) 고통 «душевний (фізичний) біль»; 고통을느끼다 «відчувати біль, страждання, муки»; 고통을참다 «терпіти муки»; 고통을덜다 «зменшувати страждання»; 고통을없애다 «рятувати когось від страждань».

Актуалізація в контексті:

그환자의고통은그때까지아무도경험해보지못한극심한것이였다. -

Непокоїло те, що до цього часу з такими стражданнями, як у цього пацієнта, ніхто в своїй практиці не стикався.

한시간동안꿈쩍않고서있는것은고통이다. - Стояти цілу годину без руху - це мука.

Лексема кохан 고힌 (苦恨) «муки, біль»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: 苦 »- бути гірким; страждати; « 恨 »- обмежувати, думати, бути образливим.

Тлумачний словник корейської мови дає такі тлумачення значення даної лексеми: муки і біль душі і тіла.

Лексема 고희 (苦歇) «періодичне загострення хвороби»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: 苦 »- бути гірким; страждати; « 歇 »- зупинка, відсутність, бути порожнім.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: поступове погіршення під час тривалої хвороби.

Страждання - це не тільки душевний біль, але і біль фізичний. Так, наприклад, хвороба приносить людині душевні і фізичні муки, хвороба її близьких - душевні страждання. Деяка діяльність також може бути причиною фізичного страждання.

Страждання - це результат діяльності, пов'язаний з численними стражданнями і зусиллями

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: сінко 신고 (辛苦); суко 수고 (愁苦); суко 수고 (受苦); сінно 신로 (辛勞); кохак 고희학 (苦學); кохан 고희한 (苦寒); кодок 고희독 (苦毒).

Лексема суко 수고 (愁苦) «занепокоєння, біль, страждання, зусилля»

Дана лексема належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «愁» - занепокоєння; «苦» - бути гірким; страждати.

У тлумачному словнику дана лексема визначається як: муки, страждання через занепокоєння і тривоги.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 수고하다 «страждати, мучитися, переживати»; 헛수고 «марні зусилля»; 수고가들다 «бути болісним, заподіювати занепокоєння»; 수고를끼치다 «заподіювати занепокоєння (доставляти клопоти) будь-кому»; 수고에보답하다 «відплатити (комусь) за турботу, клопоти»; 수고를덜어주다 «позбавляти від клопотів».

Актуалізація в контексті:

먼길오시느라수고가많으십니다. - Ви прийшли здалеку і сильно втомилися (попомучилися).

거짓말하는수고보다더큰수고가있겠습니까. - Будуть ще більш сильні переживання, ніж переживання через брехні.

Лексема суко 수고 (受苦) «праці, турботи, занепокоєння»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «受» - отримувати, досягати; «苦» - бути гірким; страждати.

У тлумачному словнику лексема трактується наступним чином: зусилля, прикладені при роботі. Проблеми та складності пов'язані з нею.

Лексема використовується в ряді стійких форм: 수고스럽다 (수고롭다) «заподіювати занепокоєння, турботи»; 수고하다 «трудитися, брати на себе працю»; 수고로운일 «трудомістка робота»; 수고했습니다 «спасибі»; 수고롭겠지만 ... «вибачте що турбую, ... (форма звернення)».

Актуалізація в контексті:

이렇게수고로운일을부탁하여미안하네. - Вибач, що прошу про таку складну роботу.

이더위에나다녀야하는오빠가수고스러워보였다. - Старший брат, мабуть, стурбований тим, що має вийти на таку спеку.

Лексема сінко 신고 (辛苦) «тяготи, позбавлення, труднощі; муки»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «辛» - бути гострим, суворим, страждаючим; «苦» - бути гірким; страждати.

Тлумачні словники корейської мови дають такі значення: 1. прикладати неймовірні зусилля, зіткнувшись з важкою роботою. Страждання при цьому. 2. великі зусилля, прикладені у важкій ситуації, біль і страждання в такій ситуації. Синонімом виступає лексема кодок 고독.

Лексема використовується в ряді стійких виразів: 신고스럽다 «бути обтяжливим, болісним»; 신고하다 «мучитися, страждати»; 신고를무릅쓰다 «протистояти труднощам».

Актуалізація в контексті:

그의성공은오랜신고끝에이루어진결과예요. - Його успіх - це результат, отриманий в кінці тривалого періоду поневірянь.

갖은신고를겪으며고생하다. - Долаючи труднощі, ми завжди відчуваємо страждання.

Лексема кодок 고통 (苦毒) «біль, страждання від тягот, мука»

Дана лексема належить китайському лексичному шару і складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «毒» - вбивати; отрута. Синонім - сінко 신고 (辛苦).

Тлумачний словник корейської мови дає такі значення даної лексичної одиниці: гіркота, страждання, муки.

Лексема сінно 신로 (辛勞) (하다) «намагатися, старатися»

Дана лексема належить китайському лексичному шару, складається з двох ієрогліфів: «辛» - бути гострим, суворим, страждаючим; «勞» - багато працювати; докладати неймовірні зусилля.

Тлумачний словник дає таке значення лексеми: зусилля, які заподіюють страждання.

Лексема кохак 고향학 (苦學) «оплата навчання своїми силами»

Ця лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: «苦» - бути гірким; страждати; «學» - навчання, вчений, вчитися, вивчати.

Тлумачний словник корейської мови дає такі значення даної лексичної одиниці: навчання, за яке учень платить сам, відчуваючи страждання, труднощі.

Лексема утворює дієслово 고향하다 «вчитися у важких умовах (не отримуючи матеріальної підтримки)».

Актуалізація в контексті:

그녀는 고향으로 대학을 졸업했다. - Вона закінчила університет, сама оплачуючи своє навчання.

그는 프랑스어를 고향으로 배웠다. - Йому важко давалася французька мова.

고향하는 학생이 의외로 많다. - На подив багато студентів, які навчаються і самі оплачують своє навчання.

Лексема кохан 고향 (苦寒) «страждання від холоду, жорстокий мороз»

Лексема китайського лексичного шару, що складається з двох ієрогліфів: 苦 »- бути гірким; страждати; 寒 »- бути холодним, відчувати холод.

Тлумачний словник корейської мови дає таке тлумачення значення даної лексеми: страждання і муки від холоду.

Страждання супроводжують людину скрізь і завжди. Особливо - в роботі. Адже успіх - це результат, отриманий в кінці тривалого періоду поневірянь і мук. Робота і будь-яка діяльність завжди супроводжуються труднощами, які йдуть поруч зі стражданнями. Людина і сама може стати причиною проблем чи мук для інших людей.

Страждання - це духовне поняття буддизму

До засобів об'єктивації можна віднести наступні лексеми: 고향계 (苦界) (고해 (苦海) «Світ страждань, сансара»; 고향고 [苦苦] «Одне з 3-х страждань»; 고향과 (苦果); 고향륜 (苦輪); 고향륜지해 (苦輪之海); 고향장 (苦障); 고향제 (苦濟); 고향집멸도 (苦集滅道) «Чотири Благородні (Святі) Істини»; 고향행 (苦行) «аскеза»; 사고 (四苦) «4 страждання (народження, старість, хвороба, смерть)»; 사고팔고 (四苦八苦) «Всі муки (страждання)»; 번뇌마 (煩惱魔); 번뇌탁 (煩惱濁) тощо.

Актуалізація в контексті:

부처는수년간의고행끝에득도했다. - Будда досяг нирвани після довгих років аскетизму.

인생은고행의연속이다. - Життя - це постійне страждання.

Буддизм в значно більшій мірі, ніж інші релігії, підкреслює зв'язок життя зі стражданням. Більше того, в буддизмі страждання є фундаментальною характеристикою буття як такого. Це страждання не є результатом якогось гріхопадіння і втрати початкового раю. Подібно самому буттю, страждання не має початку і незмінно супроводжує всі прояви буття. Звичайно, буддисти аж ніяк не заперечують тієї обставини, що в житті є й приємні моменти, пов'язані із задоволенням, однак саме це задоволення (сукха) не є протилежністю стражданню, а як би включене в страждання, будучи його аспектом.

Ми не тільки страждаємо (у сенсі - мучимося), але ми також весь час опиняємося в ситуації страждання, пасивного зазнавання . По видимості - людина сама коваль свого щастя, але насправді, будучи обплутаною клубком причинно-наслідкових відносин і зв'язків, вона не стільки кує, скільки сама перебуває під молотом причинності на ковадлі наслідків. Говорячи про страждання, буддизм аж ніяк не обмежується людською долею. Страждають тварини. Усюди в природі життя одного виду залежить від іншого виду, усюди життя однієї істоти купується ціною життя іншої, всюди панує боротьба за виживання. Навіть божества (ведійські Брахма, Індра, Варуна та інші боги) теж страждають. Страждання абсолютне, задоволення вельми і вельми відносне[76].

3.3. Актуалізація концепту «страждання» у корейських прислів'ях

У нашому дослідженні ми також звернулися до аналізу прислів'їв, що об'єктивують концепт «страждання»[25]. Інформація, яку видобувають із прислів'їв, відноситься до інтерпретаційного поля концепту, що допомагає виявити ознаки концепту в повному обсязі. На підставі аналізу даних фразеологічних одиниць нами були виділені наступні ознаки досліджуваного концепту.

Страждання як очікування щастя

고생끝에낙이온다.

Після негараздів приходить щастя.

고생을해봐야낙도안다.

Тільки випробувавши страждання, пізнаєш і радість.

고생해보지않은사람은낙이모른다.

Той, хто не пізнав поневірянь не збагне і радощів.

고생스러운중에서도즐거움을만든다.

Навіть серед страждань є радості.

Страждання є у всьому, і, не зазнавши страждань, людина не може усвідомити всю повноту щастя. Страждання люди відчують протягом усього життя, але за кожне з них нас чекає винагорода - довгоочікуване щастя.

Кожному стражданню відведено свій час

고생도끝이있다.

І стражданню є кінець.

고생도한때다.

Стражданню теж є свій час.

Будь-яке страждання має свій початок і свій кінець. Воно не може тривати все життя, страждання супроводжують нас протягом нашого життя, вони не нескінченні.

Страждання неминуче

고생은주야고생이요, 호강은주야호강이요.

Нещасний страждає кожен день, щасливий - щасливий кожену хвилину.

고생문이열렸다.

Прийшла біда - відчиняй ворота. (Досл. Відкрилися двері для страждань).

여자손발이크면고생을많이한다.

Якщо у жінки великі руки і ноги, вона буде багато страждати.

Життя, на думку корейців, просто немислиме без страждань, адже не страждаючи, людина не зрозуміє самого сенсу життя. Страждання загартовують людей, роблять їх сильнішими. Без страждань життя немає.

Страждання дає людині життєвий досвід

고생은백가지괴를내게한다.

Голота на вигадки хитра. (Досл.: Життєві труднощі породжують сотні хитрощів).

고생은성공의밑천이다.

Життєві труднощі - капітал (основа) успіху.

고생하지않고서는윗사람노릇하기가어렵다.

Хто не знав життєвих труднощів, тому важко бути старшим (немає досвіду).

고생한사람은두려움것은모른다.

Хто жив важким життям, той не знає страху.

Страждання допомагають придбати цінний життєвий досвід і гарт, які, у свою чергу, допомагають стійко перенести інші страждання. Наше життя - низка страждань, труднощів і перешкод. Будь-які досягнення, успіх приходять до людини тільки після пережитих страждань і подоланих перешкод. Корейці вважають, що успіху може досягти лише той, хто пізнав негаразди.

Страждання в молодості - найцінніший досвід

소년고생은사서하랬다.

Страждання в молодості не можна купити навіть за гроші.

고생은사서한다 (사서고생한다).

Якщо ти не страждав в молодості, то страждання потрібно купити.

Страждання в молодості - найцінніший досвід. І це правда. Адже людина всьому навчається в дитинстві, в молодості. Саме в цей період людина пізнає світ, робить помилки, вчиться на них. Таким чином, все, що дається в молодості, необхідно цінувати і приймати з вдячністю.

Страждання - це співчуття

고생한사람이라야눈물도있다.

Тільки той, хто страждав, вміє плакати (має співчуття).

고생해보지않은사람은남의사정모른다.

Той, хто не пізнав поневірянь не зрозуміє становище іншого.

고생해본사람이라야없는농사정도안다.

Лише той хто зазнав поневірянь зрозуміє положення незаможного.

고생한사람이라야고생하는사람의사정을안다.

Тільки той, хто страждав, зрозуміє становище іншого страждальця.

Страждання переносять абсолютно всі люди. Тому люди, подолавши труднощі й перенісши різні тяготи, можуть співчувати іншим. Саме на цьому почутті - співчутті у стражданні - будуються взаємини між людьми в Кореї. Це невід'ємна частина соціального життя будь-якого корейця. Співчуття можливо тільки після того, як людина сама зазнала страждань. Співчуття - це вміння зрозуміти страждання іншого.

Без страждання неможливе життя

고생스러운일은남보다앞서해야한다.

Навіть роботу, яка приносить нам страждання треба робити, випереджаючи інших.

고생은고생대로했어도공이없다.

Страждати страждав, та заслуги в цьому немає.

수고한보람이있었다 (없었다).

Вся праця була марною (намарно).

Будь-яке страждання не дається і не проходить даремно. Якщо людина не винесла урок, не набула досвіду, переживши страждання, то вона змарнувала час і сили. Досвіду набуваються протягом усього життя, яке сповнене страждань.

Страждання як туга за Батьківщиною

집떠나면고생이다.

Залишаючи будинок, відчуваєш страждання (у гостях добре, а вдома краще).

Кожна людина прив'язана до свого будинку, до Батьківщини. Особливо це стосується корейців. Їм, як ні якій іншій нації, притаманне почуття патріотизму, любові до Батьківщини та свого будинку.

Висновки до третього розділу

В основному всі лексичні засоби (63 лексеми), що вербалізують концепт «страждання» містять такі ієрогліфічні корені як:

1) «苦» («고») бути гірким; страждати) - 41 лексема, у словотворчій моделі використовується як перший або останній елемент;

2) «困» («곤») бути болісним, виснаженим, складним) - 9 лексем, в словотворчій моделі виступає першим елементом;

3) «辛» («신») бути гострим, суворим, страждаючим) - 7 лексем, в словотворчій моделі використовується як перший (частіше) або останній елемент;

4) «惱» («노») бути болісним, страждати, страждання, мука) - 6 лексем, в словотворчій моделі використовується як перший або останній елемент (частіше);

5) «烦» («번») бути болісним, обтяжливим, важким) - 5 лексем, в словотворчій моделі використовується як перший елемент;

6) «楚» («초») хворіти; страждати) - 3 лексеми, в словотворчій моделі виступає останнім елементом.

7) «艰» («간») бути важким; бідним, болісним) - 3 лексеми, в словотворчій моделі використовується як перший або останній елемент.

З 63 розглянутих лексем 60 відносяться до китайського лексичного шару, і лише 3 – до корейського, що ще раз доводить величезний вплив китайської мови і культури на корейську мову. 14 лексем відносяться до буддійської термінології. Ряд лексем мають синонімічне значення.

Багато з лексем можуть утворювати похідні прикметники в результаті приєднання хада 하다 (18 прикладів) або сиропта - 스럽다 (5 прикладів), а іноді утворювати 2 варіанти прикметників (4 приклади). Надалі від цих похідних

прикметників можуть утворюватися форми прислівників (в результаті приєднання суфіксів $\text{-}\bar{\text{o}}\text{|}$ або сирі $\text{-}\text{스레}$).

До ядра концепту слід віднести ознаки «душевний біль, муки», «позбавлення, пов'язані з бідністю», «життєві труднощі»; а також лексеми косен 고생 (苦生); конан 고난 (苦難); комін 고민 (苦悶); котхон 고통 (苦痛) - саме ці лексеми актуалізуються в літературі найчастіше.

Інші ознаки («фізичні муки і хвороба», «діяльність, пов'язана з численними стражданнями і зусиллями», «духовні поняття буддизму») і лексеми слід розглядати як периферію концепту «страждання».

Страждання - це не стільки почуття, скільки якийсь абстрактне явище, яке відіграє важливу роль у житті корейців, робить на нього важливий вплив.

ВИСНОВКИ

Люди здавна користуються в розмовній мові прислів'ями та приказками, бо вони приваблюють своєю лаконічністю, точним і влучним змістом. Стислість, образність і глибокий сенс, укладені в прислів'ях, досягали своєї досконалості протягом багатьох століть і тому їх по праву можна вважати народною мудрістю.

Прислів'я дуже різноманітні. У них досі живе пам'ять про історичні події "давно минулих днів". Прислів'я це не застиглий пласт мови, а живий, постійно

поповнюється і змінюється. Вони приходять в нашу мову і з літературних джерел, всіма улюблених книг, кіно, телепередач.

Історія зібрання і вивчення корейських висловів порівняно коротка.

За свідченням Ко Джонока, зачинателем збирання і вивчення корейського фольклору виступив учений 17 століття Хон Манджон. В останній книзі твору «순오지» («Огляд за п'ятнадцять років») він записав і прокоментував значне число прислів'їв і приказок. Слідом за книгою Хон Манджона на початку 17 століття з'явилися роботи Лі Іка «백언해» («Тлумачення ста прислів'їв»), Лі Донму «양엽기» («Пишне листя»), в 1820 році вийшла робота Чон Ягьона «이담속찬» («Продовження почутих розповідей»). У них прислів'ям на ханмуні приділено чимало місця.

Справжній інтерес до фольклору проявився в Кореї лише, на початку 20 століття, коли в країні розгорнувся культурно-просвітницький рух. З цього часу вислови стали записувати корейським письмом і супроводжувати їх коментарями корейською мовою.

Основними ознаками прислів'я є традиційність, фіксована форма, варіативність, пропозитивність, загальність, стислість, метафоричність, дидактичність та стилістична забарвленість.

У нашій роботі, під прислів'ямми розуміємо - замкнутий вислів, що представляє собою здебільшого узагальнене речення з образним мотивуванням загального значення. Для позначення поняття прислів'я ми використовується традиційний корейський термін 격언.

Класифікуються корейські прислів'я за походженням та за джерелами.

Можна виділити п'ять основних способів перекладу прислів'їв: еквівалент, часткова відповідність, калькування, псевдо відповідність та переказ фразеологізму, тобто описовий переклад.

Ми, слідом за В.І. Карасиком, розглядаємо концепт як багатовимірне культурно значуще соціопсихичне утворення в колективній свідомості, опредмечене в тій чи іншій мовній формі.

Концепти у свідомості людини виникають в результаті діяльності, осягнення світу, соціалізації. Будь-який концепт вбирає в себе узагальнений зміст безлічі форм вираження в мові, а також у тих сферах людського життя, які зумовлені мовою і немислимі без нього, це результат з'єднання словникового значення слова з особистим і етнічним досвідом людини. Мова пов'язує людей в націю через концепти. Концепти виступають як первинні культурні утворення, які проявляються в різних сферах людської діяльності.

Концепт розсіяний в мовних знаках, що його об'єктивують. Щоб відновити структуру концепту, треба досліджувати мовний корпус, в якому репрезентований концепт (лексичні одиниці, фразеологію, пареміологічний фонд тощо).

З метою виявлення мовних засобів, які репрезентують концепти «праця» та «страждання» в корейській мові та тих, що входять у їх номінативні поля, методом суцільної вибірки з словників були відібрані іменники, що конкретизують значення «праця»: праця, робота, заняття, справа і т. д. А також «страждання» за ступенем, способом його відчуття і вирази: страждання, поневіряння, негаразди, муки, життєві тяготи і т.д.

У результаті було виділено 20 лексем, що об'єктивують концепт «праця». З 20 розглянутих лексем 18 відносяться до китайського лексичного шару, і лише 2 – до корейського, що ще раз доводить величезний вплив китайської мови і культури на корейську мову. Ряд лексем мають синонімічне значення.

Праця - це не тільки це складне і багатоаспектне явище, яке відіграє в житті корейського суспільства і кожної окремої людини важливу роль, саме це поняття в широкому розумінні є невіддільним від життя корейця.

Ми також звернулися до аналізу прислів'їв, що об'єктивують концепт «праця» та «страждання». Інформація, яку видобувають із прислів'їв, відноситься до інтерпретаційного поля концепту, що допомагає виявити ознаки концепту в повному обсязі. На підставі аналізу даних фразеологічних одиниць нами були виділені ознаки досліджуваних концептів.

До ядра концепту слід віднести ознаки «душевний біль, муки», «позбавлення, пов'язані з бідністю», «життєві труднощі»; а також лексеми косен 고생 (苦生); конан 고난 (苦难); комін 고민 (苦闷); котхон 고통 (苦痛) - саме ці лексеми актуалізуються в літературі найчастіше.

Інші ознаки («фізичні муки і хвороба», «діяльність, пов'язана з численними стражданнями і зусиллями», «духовні поняття буддизму») і лексеми слід розглядати як периферію концепту «страждання».

Страждання - це не стільки почуття, скільки якийсь абстрактне явище, яке відіграє важливу роль у житті корейців, робить на нього важливий вплив.

Таким чином, для виконання мети роботи було виконано ряд завдань. Була проведена об'ємна робота у ході якої було виявлено корпус прислів'їв, що своїм змістом відображають ставлення корейської людини до праці та місце поняття страждання у житті корейців. Також був розкритий зміст концептів «праця» та страждання».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аникин В.П. Русские народные пословицы, поговорки, загадки и детский фольклор. – М.: Учпедгиз, 1957. – 250 с.
2. Аникин В.П. Русское устное народное творчество. – М.: Высшая школа, 2001. – 237-270 с.

3. Бардыкова И.В. Концептуализация феномена страдания в истории культуры: автореф. дис. канд. философ. наук: спец. 24.00.01./ И.В. Бардыкова - Белгород 2007. – 20 с.
4. Большой корейско-русский словарь. Под ред. Л.Б. Никольского, Цой Ден Ху. - "Русский язык" , 1976– 671с.
5. Буслаев Ф.И. Исторические очерки русской народной словесности и искусства. – М.: «Наука», 1961. – 129 с.
6. Вежбицкая А. Семантические универсалии и описание языков / Пер. с англ. А.Д.Шмелева под ред. Т.В.Бульгиной. – М.: Языки русской культуры, 1999. – 780с.
7. Веселовский А.Н. психологический параллелизм и его формы в отражениях поэтического стиля. – М.: «Наука», 1913. – 206 с.
8. Габрусенко Т.В. Эти непонятные корейцы. М.: Муравей, 2003.– 131-134 с.
9. Даль В., Пословицы русского народа, Сб. пословиц, поговорок, речений, присловий, чистоговорок, прибауток, загадок, поверий, М., 1862 (изд. 2, СПб, 1879, 2 тт.) – 1392 с.
10. Жуков В.П. Словарь русских пословиц и поговорок. – М.: Русский язык, 1998. – 544 с.
11. Зиновьева Е.И., Юрков Е.Е. Лингвокультурология: теория и практика. СПб., 2009. –89 с.
12. Ипанова О.А. Жизнь // Антология концептов / под ред. В.И, Карасика, И.А. Стернина. М.: Гнозис, 2007. – 357 с.
13. Карасик В.И. Языковой круг. Личность, концепты, дискурс. М., 2004. –331 с.
14. Квятковский А.П. Поэтический словарь. М.: Русский язык, 1966. – 413 с.
15. Кириллова Н.Н. О денотате фразеологической семантики.// Вопросы языкознания №1, 1986. – 318 с.
16. Ко Хён, Мазур Ю.Н. Корейско-русский словарь. – М.: Русский язык, 1994. – 892 с.

17. Колесницкая И.М. Пословицы и поговорки. - СПб.: Русская речь, 1976. – 142 с.
18. Колесов В.В. Язык и ментальность. – СПб.: Петербургское Востоковедение, 2004. – 240 с.
19. Кононенко В. Шляхами народних приповідок. – К.: РВЦ «Проза», 1994. – 208с.
20. Корейско-русский словарь / Ко Хён, Ким Ын Мо, Ли Чжун Гвон, Ю.Н. Мазур, Л.Б. Никольский. Пхеньян: Наука и Энциклопедия; Москва: Русский язык, 1994. – 892 с.
21. Кубрякова Е.С., Демьяненко В.З. и др. Краткий словарь когнитивных терминов / Под общей редакцией Е.С. Кубряковой. - М.: Филол. ф-т МГУ им. М.В.Ломоносова, 1996.– 245 с.
22. Кузько П.В. До питання про перспективність дослідження паремій // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції [“Науковий потенціал світу – 2006 ”]. – Дніпропетровськ, 2006. – Т. 12: Філологічні науки.
23. Лазутин С.Г. Метафоры в пословицах и поговорках (принципы их создания, виды и идейно-эстетические функции). – Воронеж: «Наука», 1976. – 49 с.
24. Левин Ю.Н. Пословицы и поговорки: синтез, структура, отгадывание.– М.: Московский Лицей, 1973. – 308 с.
25. Лим Су. Золотые слова корейского народа. Изд-во СПбГУ, 2003. – 357 с.
26. Лингвистический энциклопедический словарь / Под ред. Ярцева В.Н.–М.: Большая Российская энциклопедия, 2002. – 709 с.
27. Ляцкий Е. А., Несколько замечаний к вопросу о пословицах и поговорках, «Изв. отд. русск. яз. и слов. Академии наук», 1897, том II, книга III. – 761 с.
28. Мазур Ю.Н., Никольский Л.Б. Русско – корейский словарь. – Изд-во: Русский язык, 1988. – 512 с.
29. Маслова В.А. Введение в когнитивную лингвистику: Учеб. пособие. - М.: Флинта: Наука, 2006.– 295 с.

30. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика: Учебное пособие. Минск, 2004. – 37-38с.
31. Маслова В.Л. Лингвокультурология. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 208 с.
32. Массон М., Мудрость народная в пословицах у немцев, русских, французов и др. одноплеменных им народов, СПб, 1868. – 398 с.
33. Митрофанова В.В. Пословицы, поговорки, загадки. – М.: «Наука», 1968. – 200 с.
34. Пазяк М. М. Українські прислів'я та приказки. Проблеми пареміології та пареміографії. – К.: Наук. думка, 1984, - 204 с.
35. Пазяк М.М. Нові видання в пареміології: Народна творчість та етнографія. – К.: Наукова думка, 1989. – 206 с.
36. Пермяков Г. Л. Основы структурной паремииологии. – М. : Гл. ред. восточной лит., 1988. – 216 с.
37. Пермяков Г. Л. Пословицы и поговорки народов Востока. – «Лабиринт», М., 2001. – 672 с.
38. Пермяков Г.А. От поговорки до сказки (заметки по общей теории клише). – М.: Главная редакция восточной литературы издательства «Наука», 1970. – 240 с.
39. Пименова М.В. Предисловие // Введение в когнитивную лингвистику / Под ред. М.В. Пименовой. Вып.4. Кемерово, 2004. – 9с.
40. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика. М., 2007.– 66-78с.
41. Потенбня А. А., Из лекций по теории словесности. Басня, пословица, поговорка, Харьков, 1894. – 175 с.
42. Рыбникова М.А. Пословицы. – М.: «Наука», 1989. – 137 с.
43. Садовников Д.Н. Сборник пословиц, поговорок и притч. - СПб.: Русская речь, 1976. – 316 с.
44. Сахаров И.П. Сказания русского народа. - СПб.: Русская речь, 1983. – 104 с.

45. Снегирёв И.М. Обозрение пословиц / Русское устное народное творчество. Хрестоматия по фольклористике. Под ред. Ю.Г. Круглова. – М.: Высшая школа, 2003. – 133-140с.
46. Соколов Ю.Н. Русский фольклор. – М.: «Наука», 1938. – 217 с.
47. Сперанский М.Н. Русская устная словесность. – М.: «Наука», 1972. – 455 с.
48. Степанов Ю.С. Константы: словарь русской культуры. - М.: Академический проект, 2001.– 824 с.
49. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантические, прагматические и лингвокультурологические аспекты. - М.: Школа «Языки русской культуры», 1996.– 288 с.
50. Українська мова : Енциклопедія. – [2-ге вид., випр. і доп.]. – К., 2004.– 833 с.
51. Худяков И.А. Великорусские пословицы и поговорки. – М.: «Наука», 1961. – 190 с.
52. Чичеров В.И. Русское народное поэтическое творчество. - СПб.: Русская речь, 1976. – 322 с.
53. Шанский Н.М. В мире слов. – М., Просвещение, 1978.– 256 с.
54. Шевырёв С.П. Пословицы русского народа / Русское устное народное творчество. Хрестоматия по фольклористике. Под ред. Ю.Г. Круглова. – М.: Высшая школа, 2003. – 148-149с.
55. Шкловский В.Б. Искусство как приём. - СПб.: Русская речь, 1998. – 111 с.
56. Языкознание. Большой энциклопедический словарь. – [2-е изд.]. – М.: Большая Российская энцикл., 1998. – 685 с.
57. Bonser W., Stephens T. A., Proverb literature, A bibliography of works relating to proverbs, L., 1930. – 496 p.
58. Collins V.H. A book of English Proverbs. Greenwood press, 1974. – 144 p.
59. Mair J. A., A Handbook of proverbs, L., 1873, 2 ed., 1874. – 192 p.
60. Mieder W. Popular views of the proverb // Proverbium, 1985. – 2. – 109-143 p.
61. Mieder W. Proverbs : A Handbook. – Westport, Connecticut : Greenwood Press, 2004. – 304 p.

62. Mieder W. Proverbs as cultural units or items of folklore // *Phraseologie / Phraseology : Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung / An International Handbook of Contemporary Research*. – Berlin ; New York : Walter de Gruyter, 2007. – Vol. 1. – 394–413 p.
63. Norrick N. R. *How Proverbs Mean. Semantic Studies in English Proverbs*. – Berlin ; New York ; Amsterdam : Mouton Publishers, 1985. – 213 p.
64. Norrick N. R. Proverbs as set phrases // *Phraseologie / Phraseology : Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung / An International Handbook of Contemporary Research*. – Berlin ; New York : Walter de Gruyter, 2007. – Vol. 1. – 381–393 p.
65. Taylor A. *The proverb and index to “the proverb.”* – Hatboro, Pa. : Folklore Associates ; Copenhagen : Rosenkilde and Bagger, 1962. – 105 p.
66. Yoo Mi Ra. *Korean proverbs and folk*. – Seoul: Hollym International Corporation, 1997. – 113 p.
67. 노-한사전. – 서울: 추류, 1987. – 1748 쪽
68. 송인성 한국옥편. – 서울: 태서출판사, 2006. – 985 쪽
69. 우리말속담큰사전. – 서울: 추류, 1983. – 1523 쪽
70. 우리속담사전. – 서울: 초판펴냄, 1995. – 1070 쪽
71. 최래옥. *한국민간속신어사전*. – 서울: 추류, 1995. – 332 쪽
72. 최태경 *동아새국어사전*. – 서울: 주두산동아, 2007. – 2848 쪽
73. *크라운사전*. – 서울: 삼성서관, 1992. – 1331 쪽
74. *한국어문법사전*. – 서울: 연세대학교출판부, 2003. – 472 쪽
75. *한자사전*. – 서울: 중부, 2000. – 983 쪽
76. Введение в буддизм. [Электронный ресурс]: URL: <http://buddhism.org.ru>
77. Тибетский буддизм [Электронный ресурс]: URL: <http://dazan.spb.ru>
78. Daum 사전. [Электронный ресурс]: URL: <http://k.daum.net>
79. Naver 사전. [Электронный ресурс]: URL: <http://dic.naver.com>
80. 표준국어대사전. [Электронный ресурс]: URL: <http://stdweb2.korean.go.kr>

